sözhakkı

ONBEŞ GÜNLÜK • GENÇLİK GAZETESİ

9 OCAK 1989 — 1000 TL KDV dahil

ÖNEMLİ DUYURU

Başlıyor...Başlıyor...

Kantinden, Anfiden Esintiler
Bu sayımızdan itibaren 16.sayfamızda
Ağlatan öğrencilik yaşamımızdan
Traji-komik görüntüler
Oku-gül-Yaz güldür.

44. maddenin değiştirilmesinin ardından üniversite senatolarının alacakları kararlarla

Vizeler bire iniyor

• 44. maddede yapılan değişiklikle derse devam, vize sayısı, vizelerin başarı notuna katkısı, uygulama, bütünleme gibi şartları belirleme yetkisi üniversite senatolarına bırakılırken, öğrencilere öğrenimlerini tamamlamaları için tanınan süreler uzatıldı.

• Yasa değişikliğinin yürürlüğe girmesiyle birlikte çeşitli üniversitelerde 2. vizeler iptal edildi. Halen yaşanan kimi belirsizliklerin, üniversite senatolarının ocak ayı içinde çıkartacakları yönetmeliklerden sonra ortadan kalkması bekleniyor.

TÜRKAN AKYOL:
"Bütün bir ömür boyu bu hakların verileceğini mi sanıyorsunuz?"
Sayfa 9

Yeni Yılınız Kutlu Olsun

Fotoğraf: Kubilay Tüntül

"Yeni yıla kartpostal satarak giren öğrenci."

Öğrenciler: Saldırıyı başlatan Tunçbilek koca yurdun kabadayısı, babası gibidir.

Abdi İpekçi Yurdu'nda tedirginlik

• 11 Aralık gecesi Abdi İpekçi Yurdu'nda olay çıkartan Cengiz Tunçbilek'in yurt müdürü Burhanettin Alkan'la yakınlığı yurt öğrencilerinde kaygı yaratıyor.

• Yurt-Kur Genel Müdürü Osman Nuri Filiz Yurt müdürü Burhanettin Alkan'ın yanlı davrandığının tespit edildiğini, şimdilik başka bir yurda kaydırıldığını söyledi.

Sayfa 5

% Bütçede üniversitelere 3,1 pay.

Yükseköğretime 1976 bütçesindeki her yüz liranın 330 kuruşu ayrılırken, bu rakam, 1989'da 310 kuruşa düştü. Yükseköğretim kurumlarına bu yıl bütçede 1 trilyon 37 milyar 488 milyon lira ödenek öngörüldü.

Sayfa 9

Livaneli anfi'de

Sayfa 14

"Yer Demir Gök Bakır"ın yönetmeni öğrencilerle birlikteydi.

Güzel Sanatlar Fakültesi'nde İlginç Bir Tasarım

İşkence aletleri

Gırgır'dan (8 Ocak 1989)

"İşkence Aleti" için ilk yapılan eskizlerle başlayıp, çalışma ilerledikçe artan tedirginlik, bazı öğrencilerde yerini sinir bozukluklarına ve manevi rahatsızlıklara bırakmaya başladı.

Sayfa 6

İÇİNDEKİLER

SÖZHAKKI'NDAN

Yeni yılda daha yetkin bir Sözhakkı için

Yeni bir yıla girdik. 1989 düşlerimizin gerçekleştiği, yeni umutların doğduğu bir yıl olsun. Bu günlerde sıkça duyuyoruz bu dilekleri. Ne güzeldir bir dostumuzdan veya hiç tanımadığımız bir insandan tatlı sözler duymak. Ne kadar mutlu kılar bu bizi.

Gazeteler de insanlar gibidir. Okuyuculardan mektup almak, onların görüş, öneri ve eleştirileri yetkinleştirir gazeteyi. Okuyucuları tarafından sahiplenen bir gazete, daha cesaretli olur, coşkusunu yitirmez, gelişimi hızlanır.

İlk sayımızın ardından okuyucularımızdan yoğun eleştiri ve tepki aldık. Okuyucularımız gerek gazetemize kadar gelerek, gerekse mektup yazarak eleştiri ve önerilerini ilettiler. Gazetemizin büroları ateşli tartışmalara sahne oldu. İlk sayımızı çıkartırken yaratamadığımız bir canlılık ve tartışma süreci başladı. Bu süreç bize kıvanç veriyor. Çünkü gazetemiz gerçek sahiplerinin ilgi ve dikkat merkezindedir. Artık yanlışlarımızı düzeltmede önemli bir denek taşına ve canlı bir pusulaya sahibiz.

1989 yılında daha yetkin bir Sözhakkı'nı hep birlikte yaratmak dileğiyle, yeni yılınızı kutlarız.

Sevgiyle, dostlukla

OKUYUCU MEKTUPLARI

NEDİR BU GAZETENİN 1.NCİ SAYISI BÖYLE?

"Sanırım kolay gelsinle başlamak en uygunu. Kapakla başlamak istiyorum, düşünüyorum ki kapak içeriğine uymuyor ve sırıtıyor. Nedir bu gazetenin birinci sayısına böyle başlamak?

Sayfalarda müthiş bir boş alan var. Logo niçin ortada? Genç '**ö**' harfinin ortasında ne taşıyor?

Gazetemizdeki yazıların servis adıyla başlaması, capcanlı ve '**oku beni**' diyerek çıkması dileğiyle.

Ankara Ün.Hukuk Fak. Hayati Altay.

KAPAKTAKİ RESİMLER ÜRKÜTÜCÜ NİTELİKTE

"**Ne seninle ne sensiz ve Çınaraltı**'nı anlatan kompozisyon çalışmaları oldukça iyiydi. Bu nitelikteki yazı sayısının artırılması çok iyi olur. Gazetenin sayfa sayısı çok az olmasına rağmen '**Bulutsuzluk Özlemi**'ne iki sayfa ayrılması biraz savurganlığa yol açıyor."

İ.Ü.Edebiyat'tan Koray

SÖZHAKKI ÇOK GENÇ YEPYENİ BİR GAZETE OLMALI

"Bu nedenle bir dizi olumluluğu ve olumsuzluğu birlikte taşıması çok normal. Bizim açımızdan en sevindirici yönü bizim için çıkması, bizim sesimiz olmayı amaçlamasıdır.

İlk sayı içerik ve biçim açısından gençliğin sesi olabilmiş değil. Gazetede işlenen konuların uzun tutulması, çok renkliliğinin olmaması 4 sütun üzerinden çıkması, baş sayfada haber alt yazılarının olmaması, fazla boşluklara rastlanması, gazetenin çekiciliğini azaltmıştır. Ayrıca görsellik yetersizdir.

Cıvıl cıvıl dopdolu bizim için biz olacak bir gazete için...

İ.Üniversitesi Fen Fakültesi'nden Gönül-Neriman

HATALARIYLA EKSİKLİKLERİYLE SEVDİM BU GAZETEYİ

"Geçen hafta '**Sözhakkı**' ile tanıştım. Böylesi bir arkadaşlığın eksikliğini hissediyordum. Benim sorunlarımı anlayacak, bunları çözmeme yardım edecek, bana dünyanın güzelliklerini anlatacak, gösterecek, derslerimden fırsat bulup da gidemediğim filmleri, oyunları, param yetmediği için her zaman alamadığım kitapları, dergileri bana yakınlaştıracak bir arkadaşın eksikliğiydi bu. Gazeteyi görünce sevindim sonuçta. Hatalarıyla, eksiklikleriyle sevdim bu gazeteyi.

Ancak fiyatı bana pahalı geldi. Sizin de ne koşullarda gazete çıkardığınızı biliyoruz, ancak... Sayfaları açtıkça sanat ve kültür etkinliklerine yer verildiğini görüyorum ama, bunlar artırılabilir. Ayrıca spor sayfası, eğlencelik sayfası dergiyi daha çekici kılacaktır. Biraz da **espirili** bir dil kullanılsa iyi olur. Daha güzel bir sayıda birlikte olmak dileğiyle."

Ankara Ün. D.T.C.F.'den Emine.

ÖĞRENCİ YAŞAMININ ÇEŞİTLİLİĞİNİ YANSITMALI

Birinci sayınızda öğrenci gençliğin yani 'bizim sesimiz olmak amacında olduğunuzu okuduğumda çok mutlu oldum... Bununla birlikte Söz Hakkı'nın 1. sayısına bazı eleştirilerim var: Birincisi, sayfa düzeni bize itici geldi. Biz, gazetemizin sayfalarını açtığımızda biçim ve içerik açısından daha derli toplu yansıtılacak haberler okumak istiyoruz. Yazıların 'yama' izlenimi verdiği sayfalar görmek hiç hoş değil.

İkincisi, değişik üniversitelerdeki öğrencilerin sosyal faaliyetlerine geniş yer verilirse ve öğrenci yaşamını çeşitliliği içinde yansıtılsa sevineceğimi belirtmek istiyorum.

Daha güzel ve dolu bir Söz Hakkı'na doğru...

Dostçakalın...

Boğaziçi Üniversitesi'nden Nuran Özdemir

GAZETEYİ İLK ELİME ALDIĞIMDA OLDUKÇA ŞAŞIRDIM

Önce gazeteyi ilk elime aldığımda oldukça şaşırdım ve hayal kırıklığına uğradım. Açıkcası bambaşka, değişik ve çekici bir birinci sayfa beklerken; sıradan, hatta itici bir kapakla karşılaştım. Kapağın hiçbir bütünselliği yok.

İç başlıklar "**üniversitede kültürel etkinlikler**", "**10-17 Kasım Öğrenci ve Gençlik Haftası Kutlandı**" gibi **beylik** tümcelerle kapağa aktarılıyor. Bunun hiç gereği yok. Bir yayın, hele ilk sayısını çıkartıyor ve geniş yığınlara ulaşmayı savlıyorsa, daha kapağıyla, işe başlamalı ve ilk görünüşü yayını sattırmalı. Oysa kapak kolaylaştırmak bir yana, satışı güçleştiriyor.

Gazetenin antedinde "**onbeş günlük gençlik gazetesi**" yazıyor. Evet 15 günlük bir gazete, haftalık bile değil. Bu olgu ortaya net bir durum çıkartıyor. Gazete günlük basına göre bayat haber veriyor.

Gazetenin her sayısında temel bir konu seçmesi gerekiyor. Kapağı ve gazetenin kendisi seçilen bu konuyu bir çok boyutu ile tartışmalı.

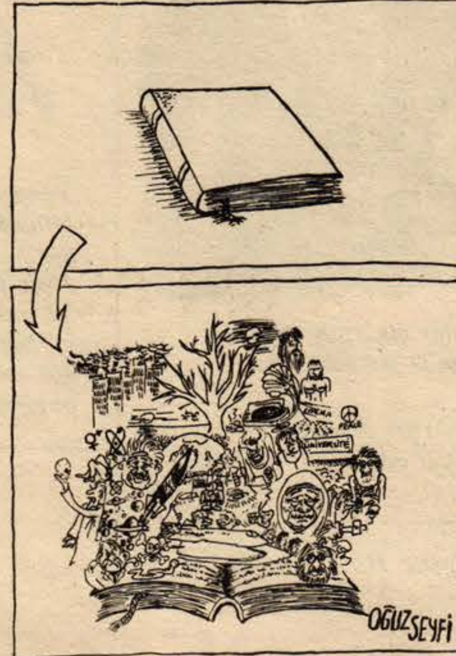
Genel olarak soruşturmalarda gözüme çarpan bir olgu da şu: **Konuya ilişkin bir çok insanın düşünce ve duygularını almak çok olumlu ve önemli. Ancak soruşturmada yansıttığımız her görüş konuya yeni bir şeyler katmalı, zenginleştirmeli.**

Gazete değişik konularda uzman arkadaşların özgün yorumlarına yer vermekten, tartışmaktan çekinmemeli, bu gazeteyi zenginleştirir, geliştirir. Konular zengin, olabilirse renkli, profesyonelce düzenlenmiş bir gazete bütünlüğünde sunulabilir.

Yeni sayıyı merakla bekliyorum.

Dostça selamlar.

Mahmut Eşitmez

"MERHABA" YAZISINDA İFADE EDİLEN ANLAYIŞ, GAZETE SAYFALARINA TAM OLARAK YANSIMAMIŞ

"Öncelikle '**merhaba**' yazısında ifade etmeye çalıştığınız gibi bir yayın çıkartma girişiminizden dolayı hepinizi en sıcak duygularla selamlarım.

Böyle bir yayın organına öğrenci gençlik içinde ekmek su kadar ihtiyaç olduğu kanısındayım. '**Sözhakkı**' gibi gençliği öncelikle bir özne olarak görme ve yayın politikasını bu anlayışla temellendiren bir gazete hakkı olarak gençlik içinde sağlam bir yer edinecektir. Fakat '**merhaba**' yazısında ifade edilen anlayışın gazete sayfalarında tam olarak yansımadığı ilk bakışta göze çarpmaktadır. Kanımca kapak konusu, öğrenci affı, **ÖSYM**'deki yeni düzenlemeler olabilirdi.

Sözhakkı eğer gerçekten bir gençlik gazetesi olmak istiyorsa, gençliğin dinamizmini, coşkusunu cıvıl cıvıllığını da sayfalarına taşıyabilmelidir. Bu birkaç karikatür ya da mizah sayfası hazırlamaktan daha kapsamlı bir şey olsa gerektir. Kanımca sayfa düzenlenmesinden, yazım diline kadar genişleyen bir düzenleme yapılmalıdır. Ciddi konular ancak ciddi bir yüzle ifade edilebilir anlayışı artık terketmek gerekir. Bir gençlik gazetesi olabilmek ancak gençlikle birlikte yaşayabilmek, onunla soluk alıp verebilmekle olanaklıdır.

İlk sayının kapağı gerçekten çok kötü bir şekilde hazırlanmış. Biçim olarak hiçbir albenisi yok. İçindekiler bölümü çok kötü hazırlanmış. Gazetede üniversitelerden zengin bir panorama olmalı, haberler kısa ve özlü olmalı. Vizyondan kalkmış film eleştirileri uygulamasından vazgeçilmeli. Gazetenin özel bir mizah sayfası olabilmeli. Bu sayfada öğrenciler istediklerini özgürce yazabilmeli.

Gazetenin bir maskotu olursa olumlu olacağını düşünüyorum.

Şimdiden tüm çalışanlara başarılar dilerim.

İ.Ün.Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden Ergün Turan.

sözhakkı
GENÇLİK GAZETESİ

Gülsu Yayıncılık adına Sahibi ve Sorumlu Yazıişleri Yönetmeni: **Sultan Altun** ☐ Genel Yayın Yönetmeni: **Nezih Kazankaya** ☐ Genel Yayın Danışmanı: **Mustafa Okan** ☐ Mali ve İdari İşler Danışmanı: **Haluk Sarptunalı** ☐ Haber Servisi: **Tayfun Sever** ☐ Liseliler: **Özgür Doğu** ☐ İnceleme Araştırma: **Zekeriya Aytemur** ☐ Genç Kızlar: **Gül Dillioğlu** ☐ Kültür: **Tamer Baran** ☐ Teknik İşler: **Kazım Polat-Sadık Albayrak** ☐ Dizgi: **Maraton** ☐ Film: **Klasik Ajans** ☐ Dağıtım: **Yaygın Dağıtım** ☐ Yönetim ve Yazışma Adresi: **Mesih Paşa Cad. No:5 Kat:4 Laleli/İst.** ☐ Ankara Büro: **Ataç Bir Sok. No:39/1 Kolej. Ankara** ☐ İzmir Büro: **Cemal Sümer. Mithat Paşa Cad. No:462 Çatı kat, Konak** ☐ Eskişehir: **İstiklal Mah. Adalar Sok. No:1 Ege İşhanı No:18** ☐ Abone Bedeli: **6 Aylık 10 Bin.-Yıllık 20 Bin** ☐ **Sultan Altun. Türk Ticaret Bankası Aksaray Şubesi Hesap No: III-12933-8 İst.** ☐ Baskı: Son Havadis Veb Ofset Tesisleri

MASLAK KIZ YURDU ÖĞRENCİLERİNE

SARKINTILIK!

• *Maslak Kız Öğrenci Yurdu'nda kalan altı öğrenci Aralık ayı içinde çeşitli saldırılara uğradı.*

• *Yurda giden yolun karanlık ve boş olmasından yararlanan saldırganlar bir ay içinde üç kez saldırıda bulunup öğrencilere sarkıntılık yaptılar.*

BURASI NERESİ?

Issız ve karanlık bir yer düşünün. Sakın hapisane demeyin buraya. Mezarlık da demeyin. Bu yer ailesini, köyünü, şehrini amaçları uğruna terkeden 1000 kızın kaldığı Maslak Kız Öğrenci Yurdu'dur.

Bizler "ne zaman bu mabet gibi yere döneceğiz" diye tedirginlikle yaşıyoruz. Bu ıssız yerde saldırılara davet bekliyoruz. Oysa ki burası; şen, cıvıl cıvıl insanlarla dolu, neşe içinde gelinen bir yer olmalı, korku içinde gelinen yer değil.

İstanbul'un ücra bir köşesinde 1000 tane kızın kaldığı bir yer varmış. Bunları anneleri babaları terketmiş. Kimseye güvenmiyor, insanlardan kaçıyorlarmış. Çünkü birtakım sapık insanlar, bu kızlara saldırıyorlarmış.

İşte bizim kısacak bir hikâyemiz...

Gelin arkadaşlar, bir de bu yurdun içine girelim. Saldırıyı arkadaşlarımızdan dinleyelim.

S.Ç/Yıldız Ünv.- Ben saldırıya uğrayan kızlardan biriyim. Şu anda bile hatırlamak istemiyorum. Korkunçtu. O kuytu, ıssız yoldan geçerken, biri arkadan saldırıp gözlerimi kapattı. Deliler gibi bağırdım. Ve kaçtı. Ne yapacağımı şaşırmıştım. İdarecilere haber verdik. Polis çağırdılar. Tabii ki hiçbir şey yapamadılar. Karanlıktayken hep o olay gözümün önünde ve hâlâ yatağıma yatamıyorum. Hiçbir yere başvuramadım. Çünkü hiçbir şey yapılamayacaktı.

H.A/İTÜ- Bana da saldırıldı. Oradan geçerken hiç korkmadığım an olmadıki. Oranın ucubetli yapısı hep beni ürkütmüştür. Eskiden korktuğum yer şimdi bana yasak olmuştur. Dört kişi birden karşıma çıktı. Beni bir tarafa çekmeye çalıştılar. Bağırıp ağlamaya başladım. Gülerek "bundan sonra her gün böyle kızım" dediler. Ve beni bırakıp gittiler. Arkadaşlarımla konuşurken bile o olaylar hep aklıma geliyor. Ne yapabilirdim ki. Yurt idarecileri "kızlar sansasyon yaratmak için bunları söylüyorlar" demeleri ve haftalar sonra dekanın haberdar olması sorunlara ne kadar ilgisiz ve kayıtsız olduklarını gösteriyor. Oraya korkuluk gibi bir gün duran bir gün durmayan bekçi istemiyoruz.

A.B/Yıldız Ünv.- Bana saldırılmadı. Ama çok etkilendim. Aynı olay bizim başımıza da gelebilir. Hiçbir çare aramadım. Çareyi erkek arkadaşlarımın beni yurda bırakmasında buldum.

Z.A/Yıldız Ünv.- Bu olaydan üzüntü duyuyorum. Aileme bildirdiğimde "Kızım erken gidin." diye tepki aldım. Hiçbir şey yapamadım. Çünkü biz her şeyi başkasından bekliyoruz.

G.A/İTÜ- Yaşadığımız olaylar yetmiyormuş gibi bir de saldırı olayı çıktı. Bu işten nasıl çıkacağımızı bilemiyoruz. Sorun yurda erken gelmek ya da erkek arkadaşla gelmek değil. Bence sorun sıkı güvenlik önlemleri ile değişir.

Evet arkadaşlar. Yurdun kapısından çıktığımda hikâyemin gerçek taraflarını görüyorum. Hiç de kısa yazılmamalıymış. Bu nasıl idare ki kızlara yapılan saldırılara karşı "bekçimiz yetersiz" diye işin içinden çıkıyor.

Erkek arkadaşlarıyla gelmekte çözüm bulanlar ise sınırda ayrılmak zorunda ki 'aman bekçi görmesin'. Sınır da Yurt'tan 100 m ilerideki otobüs durağı. Yani saldırının gerçekleştiği karanlık yolun sonu. Barınacak yer olarak burayı seçtik, seçmek zorunda kaldık diye "Bunlar başımıza gelebilir, normaldir" mi diyeceğiz.

Hâlâ bir tane daha saldırı yapılsın, içimizden bir şeyler daha olsun diye mi bekleyeceğiz? Gazetelere veremiyoruz. Sansasyon yaratmasın diye. Yetkililere çıkamıyoruz, yurttan atılmayalım diye.

Neyi bekliyoruz?
Ne yapacağız?
Neler olacak?

....

HÜLYA EMİR
Yıldız Üniversitesi
Şehir Bölge Planlama Bölümü

YEDİ ÖĞRENCİYE DİSİPLİN CEZASI

Yıldız Üniversitesi'nde okuyan 7 öğrenciye Disiplin Yönetmeliği'nin 8/c maddesi gereğince "siyasi faaliyette bulunma" suçundan çeşitli disiplin cezaları verildi.

Kahramanmaraş olaylarının yıldönümü dolayısıyla Aralık 1988'de okul panosuna "Adana C.Savcısı'nın gerekçeli kararı"nı ve olayı kınayan çeşitli yazılar astıkları için "siyasi faaliyette bulunmak"la suçlanan öğrencilerden **Okan bayram** 1 ay, **Süleyman Topçu** 3 hafta, **Ayfer Candemir** 3 hafta, **Mithat Kasapoğlu** 3 hafta, **Rezzan Demir** 1 hafta, **İ.Yücel Taşdemir** 2 hafta uzaklaştırma ve **Abdurrahman Yolcu** kınama cezaları aldılar.

Disiplin cezalarının yürürlüğe girdiği 30 Aralık 1988 günü **Okan Bayram**'ın babası **Hüseyin Bayram** okulun ana giriş kapısında bir basın açıklaması yaptı. "Dernek panosuna Kahramanmaraş olayları ile ilgili duyuru ve gazete kupürü asılmasının siyasi faaliyetle hiçbir ilgisinin olmadığı"nı belirten Hüseyin Bayram, "Aksi halde maaşım az diyen memur, otobüslere koyun gibi dolduruluyoruz diyen yolcu, ekmeğin gramajı düşürüldü diyen vatandaş, dar anlamda siyaset yapmış olacak;

Hüseyin Bayram

oysa bunlar genel yurt sorunlarıdır" diyerek, "yapılan bu uygulamayı ileride ulusumuzun kaderini elinde tutacak olan genç insanları yıldırmaya, sindirmeye yönelik baskılar olarak yorumluyoruz" dedi.

"GÜZEL VE SAĞLIKLI KANTİN" KAMPANYASI

• *Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi öğrencilerinin Kasım ayında başlattıkları "Güzel ve Sağlıklı Kantin" için imza kampanyası İdarecilerin desteği ile başarıya ulaştı.*

Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi öğrencilerinin Kasım ayı ortalarında başlattıkları "**Güzel ve Sağlıklı Kantin**" için imza kampanyası sonuçlandı.

Dekanın öğrencilerin istemlerini kabul etmesi ve bu doğrultuda kantinin koşulların değiştirilmesi üzerine kampanya başarıya ulaştı.

"**Sağlıksız olan kantinin daha sağlıklı hale getirilmesi**" amacı ile başlatılan kampanya örtülü, çiçekli, gazeteli bir "**alternatif masa**"da yürütüldü. Öğrenciler **1860** mevcutlu fakültede **650** imza topladılar.

Eskiden morg olan kantin için öğrenciler istemlerini şöyle sıralamışlardı;

• **Kantinin havalandırma sorununun çözülmesi,**

• **Isıtma sorununun çözülmesi,**

• **Kantinin kapanma saatlerinin derslerin bitim saatlerine alınması,**

• **Kantinde oturuluyor iken yerlerin süpürülmemesi,**

• **Şigara içmeyenler için bir bölüm açılması,**

• **kantinde sürekli sıcak içecek verilmesi,**

• **Fakülteye öğrencilerin yararlanabileceği telefon konulması,**

• **Bozuk ve kırık olan cam ve lambaların onarılması.**

Günlük basının da geniş yer verdiği kampanya ile birlikte Rektör ve diğer yetkililer kantine gelerek eksiklikleri belirlediler. Daha sonra öğrencilerle görüşen Fakülte Dekanı da öğrencilerin istemlerine katılarak bir hafta içinde somut girişimlerde bulunacaklarını belirtti. Hafta içinde de kantine aspiratör takıldı, sigara içmeyenler için kantinin bir bölümü camlarla ayrıldı, masa sayısı arttırıldı. Ayrıca kantinin öğrencilerin istedikleri şekilde boyatılması kabul edildi.

Kantindeki alternatif masada imza kampanyasından bir görüntü.

Kampanya için görüştüğümüz öğrenciler bu başarıyı şöyle yorumladılar: "**Kampanyamızın önüne koyduğu hedeflere ulaşmasını istemlerimizin somut ve acil istemler olması ve bu istemleri hep beraber belirlememize, birlikte hareket etmemize bağlıyoruz.**"

Diğer sorunların çözümü için de öğrenciler dekanlık düzeyinde girişimlerine devam edeceklerini belirttiler.

Yasaklara rağmen öğrencilerden politikaya ilgi

Baykal ODTÜ'de

• *Çalışmalarını Rektörlük'e bağlı olarak sürdüren Uluslararası Gençlik Topluluğu ODTÜ'de dizi seminerler düzenliyor.*

• *Uluslararası Gençlik Topluluğu ilk seminerine SHP Genel Sekreteri Deniz Baykal'ı davet etti. Baykal öğrencilerin çok çeşitli konularda sordukları soruları yanıtlamakta zaman zaman zorlandı.*

ODTÜ'de faaliyet gösteren **Uluslararası rası Gençlik Topluluğu** (UGT) geçtiğimiz ay içinde bir dizi seminer düzenledi. Seminer dizisinin ilk konuğu **SHP**'nin Genel Sekreteri **Deniz Baykal** idi. Baykal SHP'yi **'tek umudumuz'** olarak niteleyen bir öğrencinin "**kendi içinizde bütünlüğü niçin sağlayamıyorsunuz?**" sorusuna "**SHP, CHP'nin devamıdır ve bu eski parti birden fazla düşünceyi içinde barındırıyordu**" yanıtını verdi. Baykal daha sonra SHP ile eski partisi CHP arasındaki ayrımı açıklarken, "**CHP, Kurtuluş Savaşı'nı veren halkın örgütlenme gereksinimine yanıt vermiş kökü militarist bir parti idi. Biz, onu sivilleştirmeye çalışıyoruz. CHP merkeziyetçi idi, biz katılımcıyız. CHP radikal idi, biz uzlaşmacıyız**" şeklinde konuştu.

Ana muhalefet partisi genel sekreterine ODTÜ'lü öğrencilerin yüksek öğrenim ile ilgili yalnızca bir soru yönetmeleri dikkati çekti.

İ.Ü. Basın Yayın'da

BİR GÜNLÜK KANTİN KAPATMA UYARISI

Söz Hakkı - İstanbul

İstanbul Üniversitesi Basın-Yayın Yüksek Okulu kantininde bir grup öğrencinin 14 Kasım günü **Erdal Eren**'in idamını anması üzerine aynı gün saat 15.00 civarında kantinin kapatılacağı duyuruldu ve öğrencilerden kantini boşaltmaları istendi. Öğrencilerin kantini boşaltmaması üzerine kantin o gün kapatılmadı.

Perşembe günü de kantinin kapatılacağı söylentisi tüm okulda dolaştı. Söylentiler üzerine 4 öğrenci, temsilcisi, okul müdürü **Tayfun Akgüner**'le konuştular. Prof.Dr. **Tayfun Akgüner**; "Polisin, eylemin yapıldığı gün kantindeki tüm öğrencileri toplamak istediğini, kendisinin buna engel olduğunu" söyledi. Kantinin "Cuma günü kapatılacağını, kapatılmışken ufak tefek bir takım eksikliklerin giderileceğini, düzenleneceğini ve Pazartesi günü yeniden açılacağını" belirtti. Kantinin "**Erdal Eren**'in anılması yüzünden kapatıldığını" iddia eden öğrencileri doğrulayan müdür "diyalogsuzluktan" yakındı. "**Öğrencilerin sorunlarını gelip kendisine söylemediklerini, kendi kendilerine eylem yaptıklarını, oysa bazı sorunların bilindiği takdirde okul idaresi tarafından çözülebileceğini**" de sözlerine ekleyen müdür, "sorunların kendisine duyurulmasını" istedi. Öğrencilerin yaptığı, "her haftanın bir günü kantine gelmesi" önerisini de kabul ederek, kantine gelip öğrencilerle sorunları temelinde sohbet edeceğine söz verdi.

Erdal Eren'in anılmasından dolayı İstanbul Üniversitesi Basın- Yayın Yüksek Okulu'nun kantini bir günlüğüne kapatıldı.

Okul müdürünün belirttiği gibi Cuma günü kantin kapatıldı. Kantincilerle konuşan öğrenciler, kantinciye polis tarafından ajanlık teklif edildiğini, kantincinin bu yüzden kantini kapattığını duydular. Kantinin kapalı kapısının üstüne, "Kantinimiz, kantincilerin polislik teklifini kabul etmemesi üstüne kapatılmıştır" yazılı bir pankart yapıştırdılar.

Daha sonra 100 kadar öğrenci Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin önünde bir forum yaptılar. Çevreden de az sayıda öğrencinin ilgisini çeken forumda; "kantinin öğrencilerin sorunlarına duyarlı olması yüzünden, 'idamlara hayır' denmesi yüzünden, gençliğin bu duyarlılığına tahammül edemeyen çevrelerce kapatıldığını" belirten öğrenciler, "Türkiye'yi de kapatsınlar bari" dediler.

Kadırga Öğrenci Yurdu'nda 12,5 metrekarelik odalarda

Kişi başına 1 metre kare

Yavuz Kaynar

• Yalnızca dört lavabonun bulunduğu yurt çamaşırhanesinde 148 kişiye bir lavabo düşüyor. 15 kişiye ise bir kurna, haftada bir gün yalnızca iki saat sıcak su var.

• Yurtta asılı "talimatlar" öğrencilerin uyması gerekli yasaklara ilişkin. Öğrenciler buradan ne yapılmasını değil, ne yapılmaması gerektiğini öğreniyorlar.

Bir gün yolunuz Kumkapı'ya düşer de Kadırga'ya uğrarsanız ve burada etrafı dikenli tellerle, duvarlarla çevrili bir yer görürseniz sakın aldanmayın. Burası bir yurt. 792 öğrencinin barındığı, 132 odalı **"Kadırga Erkek Öğrenci Yurdu."**

Yurda girip blokları gezmeye başlıyoruz. Koridorlarda 7-8 oda var. Bu, bir katta 22 oda demektir. Yine her katta 6 tuvalet, 11 lavabo bulunuyor. Bir odada da 6 kişinin kaldığı gözönüne alınırsa 22 kişiye "bir" tuvalet, 12 kişiye "bir" lavabo düşüyor. Bu nedenle, sabahları buradaki trafiğin sıkışık olduğunu anlıyoruz.

Bir odaya girip duruma bir göz atalım dedik. Üç ranza ve altı dolabın bulunduğu odanın alanını yaklaşık **12.5 metrekare** olarak ölçtük. Ranzaların ve dolapların kapladığı alanı çıkarınca, kullanım alanı olarak **6.1 metrekare**'lik bir alan kalıyor. Bu da, kişi başına yaklaşık **1 metrekare** demek.

Odalarda masa, sandalye ve priz göremeyince nedenini sorduk. Öğrencilere Aldığımız yanıt, **"Odaya masa ya da sandalye çıkardığımızda ya da müzik dinlemek için elektrik kullandığımızda yurt idaresi tarafından cezalandırılıyoruz."** şeklinde oldu. Gezimizi sürdürüyoruz. Bu kez karşımıza çaaşırların asaldığı bölüm çıkıyor. Yer darlığından çamaşırlar üstüste yığılmış ya da kaloriferlerin üzerine serilmiş durumda. Buradan sonra banyoya iniyoruz. (Daha doğrusu hamama). Hamamlardaki kurna sayısı ile öğrenci sayısını karşılaştırıyoruz ve **15 kişiye "bir" kurna** düştüğünü görüyoruz. Bu arada sıcak suyun bloklarda dönüşümlü olarak, yalnızca iki saat verildiğini, ayrıca cuma sabahları da bir saat süreyle hamamda sıcak su aktığını öğreniyoruz.

Şimdi çamaşırhanedeyiz. Yalnızca **"4"** adet lavabo olduğunu görüyoruz. **148 kişiye** çamaşır yıkamak için **"bir" lavabo** düşüyor yani. Burada **haftada bir gün** ve o gün de **yalnızca iki saat**, sıcak su verildiğini öğreniyoruz.

Şimdi de kantindeyiz. Kantin çok amaçlı salon gibi; yemek yenen, çay içilen, televizyon seyredilen, sohbet edilen ve santranç oynanan bir yer olma özelliği taşıyor.

Öğrencilerle söyleşiyoruz. Yurda gelmeden önce yurtlar hakkında bilgileri olup olmadığını soruyoruz. Sorumuzu Yıldız Üniversitesi'nden Hikmet yanıtlıyor.

"Yurtta yaşayan arkadaşlarım vardı. Bu nedenle yurdun yetersizliğini sosyal tesislerin olmayışını biliyordum" diyor ve ekliyor, "Benim, kafamda oluşturduğum yurt modelinde odalar yaşanabilir olmalı. Ayrıca kültürel, sosyal ve sportif etkinliklere yanıt verebilecek donanımlar olmalı." Yeni bir soru soruyoruz; "Kadırga'da bunların hangisi var?" Yanıtı şu oldu. "Odalar **'kışlavari'** ve bırakın ders çalışıp müzik dinlemeyi, birbirimize çarpmadan yürümek bile zor. Diğer gereksinimler içinse bir salon ve bir saha ayrılmış."

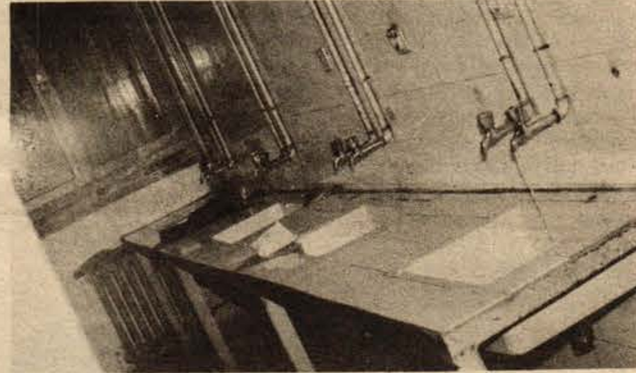
Bu yanıttan sonra söylenen saha ve salonu görmeye gidiyoruz. Saha, bir potası eksik basketbol sahası. Salon ise üç odalı ve oldukça küçük. Odaların ikisi kapalı. Büyük olan diğerinde ise iki masa tenisi masası ve birbiri üzerine yığılmış bolca sandalye ile karşılaşıyoruz.

Odaya dönüp söyleşiye devam ediyoruz. "Yurtta bir bardak çay aldınız mı bir daha çay içmek isteğiniz kalmaz. Yemekler ise insanın midesine bulandırıyor." diyerek sözlerin noktalıyor Hikmet.

Yemeklerden söz açılmışken, yemek sorununu nasıl giderdiklerini soruyoruz. "Yurdun çevresindeki lokantaları yurdun yemekhanesi gibi kullanmaya başladık. Oralarda bize indirim de yapıyorlar" diyor öğrenciler.

Bu kez Göksel'le söyleşiyoruz. Göksel de Yıldız Üniversitesi'nden.

"İmkânlar kısıtlı olduğundan konforlu bir yurt beklemiyordum. Yalnızca bulunduğum odanın bu kadar kötü olabileceğini düşünememiştim. Bunu da ilgililerin düzeltebileceğini umuyorum." Tam bu anda bir başka arkadaş giriyor söze. **"Duvara dokunduk mu elimiz ıslanıyor. Bizim gibi üst katlardaki odalarda da aynı sorun yaşanıyor."** Yurt idaresine durumu bildirip bildirmediklerini sorduk. "Defalarca bildirdik. Ancak yine de hiçbir çözüm getirilmedi. Yeni gelen müdür kısa zamanda bir çözüm bulacağını söyledi."

Çamaşır için 148 kişiye 1 lavabo

Başka sorunları olup olmadığını soruyoruz bu kez de.

"Kütüphanenin olmayışı bir eksiklik. Ayrıca sınav zamanları etüdlerde yer bulamadığımızdan geceyarısından sonra ders çalışmak zorunda kalıyoruz" diyor Göksel ve çay sorununa değişik bir açıdan yaklaşıyor. "Kantinin bardakları yeterince temiz değil. Bu nedenle kendi bardağımla çay içiyorum."

Hukuk Fakültesi'nden Ekrem daha farklı bir soruna değiniyor. **"Yurt idaresi ile öğrenciler arasında hiyerarşik bir ilişki olmamalı. Şu da var; yurtta asılı bulunan talimatlar öğrencilerin uyması gerekli yasaklara ilişkin. Öğrenciler buradan ne yapmasını değil, ne yapmamasını kavramak zorunda. İdarenin asıl görevi, keyfi uygulamalarla ve bir takım kurallarla öğrencileri sıkmak değil kuralları öğrencilerin yararına düzenlemektir."** Bu arada geçen yıllarda birçok kişinin yurttan atıldığını ya da uzun süreli uzaklaştırıldığını öğreniyoruz.

Bir başka arkadaş kendisinin sanatla yakından ilgilendiğini belirterek "Sanatsal olaylara daha fazla ağırlık veren ikinci kanalı seyredemiyoruz. Geçen yıl seyredecek bir televizyonumuz ve yerimiz vardı. Ancak bu yıl bunlar yok." diyor. Bir başka arkadaş da "Satranç oynayacak bir yerimiz yoktu. Bu sorun kısmen de olsa çözüldü ama takım sayısının azlığı ve oynanan yerin kantinde olması ayrı birer sorun yaratıyor" diyerek sorununu dile getiriyor. İTÜ'lüler de kendilerinin ulaşım sorunlarından yakınıyorlar. "Yıldız'a ve Avcılar'a servis olduğu halde Maslak'a yok. Oldukça zorlanıyoruz okula ulaşmak için."

Çözüm önerilerini soruyoruz arkadaşlara. Hikmet bu sorumuza şu şekilde yanıt veriyor.

"Öğrencilerin yurt yönetimine fiili olarak katılımının sağlanması gerekir."

Yurtlar yalnızca sorunları olan yerler midir? Hiç mi güzel yanları yoktur yurtta yaşamanın? soruları takılıyor kafamıza. İstanbul Üniversitesi'den bir arkadaş şöyle yanıt veriyor:

"Yurtlar, demokrasinin öğrenildiği okullardır. Çok farklı düşünden insanlarla birlikte yaşıyoruz ve birbirimize tahammül etmesini öğreniyoruz." diyor ve öneriyor; **"Ekonomik durumunuz iyiyse sakın yurtta kalmayın ancakyine de gelip bir hafta yurtta kalın ve yurt yaşamını görün."**

Gezimize ve söyleşimize son yerip arkadaşlarımızı yurtları ile başbaşa bırakıyoruz.

Elinizi dokunsanız ıslanır.

KISA KISA

Steno dersi seçmeli olacak

İ.Ü. Basın-Yayın Yüksek Okulu öğrencileri tarafından başlatılan "stenografi" dersinin kaldırılması için imza kampanyası sonucu, okul müdürlüğünce dersin seçmeli olacağı açıklandı.

A.B.D.'de, Fransa'da S.S.C.B.'de stenografi tekniğinin öğretilmeye devam edildiğini, okulda bu tekniği öğrenmek isteyen öğrenciler olduğunu söyleyen okul müdürü Prof.Dr. Tayfun Akgüner, dersi seçmeli yapmayı düşündüklerini, "böylece isteyenin bu dersi alacağını, isteyenin almayacağını" açıkladı.

Stenografiyi seçmeli hale getirince, bu dersin yerine alternatif ders olarak, "Fonetik-Diksiyon" dersinin düşünüldüğünü belirtti.

Konya'da garip uygulamalar

Selçuk Üniversitesi'nin Hukuk ve Eğitim Fakültelerine diğer fakültelerden öğrenciler giremiyor. Öğrencilerin ziyaretçileri de bu uygulamadan nasibini alıyor. Bu fakültelere şayet kazara bir ziyaretçi girmişse, derhal özel görevli tarafından okul dışına çıkarılıyor. Bu önlemin gerekçesi okulca "fakültelerde huzur ve güveni sağlamak" şeklinde açıklanıyor. Bu yasaklama en kötü hava koşullarında bile yumuşatılmıyor. Öğrenciler, idareyle arasını iyi tutanların yasaklardan etkilenmediğini söylüyorlar.

Marmara Üniversitesi'nde öğrencilere soruşturma

M.Ü. Eğitim Fakültesi'nde 13 öğrenci hakkında soruşturma açıldı. Okul yönetimi 22-11-1988 günü yapılan yemek boykotu ile ilgili olarak öğrencilerden savunmalarını istedi. Öğrenciler ise disiplin soruşturmalarını protesto eden ortak kaleme alınmış bir metni dekanlığa sundular.

İ.Ü. Hukuk Fakültesi'nde satranç turnuvası

Hukuk Fakültesi'nin satranç takımını seçmek amacıyla yapılan turnuvaya 32 kişi katıldı. 19 Aralık'ta başlayıp 7 gün süren turnuvanın sonucunda, birinciliği Ufuk Sezekkaplan (3 çift), ikinciliği Sedat Sel (3 tek) ve üçüncülüğü de Murat Turhan ile Kadir Horasan kazandılar.

İTÜ Maden Fakültesi'nde sergi

İTÜ Maden Fakültesi kantininde madencilik üzerine bir fotoğraf sergisi açıldı.

İTÜ Maden Fakültesi Öğrenci Derneği (İTÜ MAD.ÖD) nin girişimleri sonucu açılan sergide Zonguldak Kömür havzasındaki çalışma koşullarını yansıtan fotoğraflar fakülte kantininde öğrencilere sunuldu. Öğrenciler tarafından ilgiyle izlenen sergiyi ilk günde öğrençilerin yanısıra fakülte dekanı Erdoğan Yüzer de gezdi.

Mimar Sinan Üniversitesi'nden mektup-haber

"Bizler, M.S.Ü. Fen-Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi bölümünden bir gurup öğrenciyiz. Sizlere buradan seslenmemizin amacı, pekçoğumuzun içinde yaşadığı bir sorunu dile getirmek.

Son zamanlarda bazı hocalarımızın keyfi uygulamalarıyla karşı karşıyayız. Bunlardan birini geçtiğimiz günlerde yaşadık. Şimdi size bu olaydan sözetmek istiyoruz:

Hoca sınıfa giriyor ve bundan sonra sınıfa girdiğinde öğrencilerin ayağa kalkmalarını istediğini bildiriyor, "halkın ayağa" diyor. (İki yıldır hocamız ancak ilk kez bizlerden böyle bir şey istiyor.) Sınıfta kapırdanma yok. Bunun üzerine yüksek sesle "dediğimi duymadınız mı? Benim akademik kariyerim var, halkın ayağa" diyerek hepimizi ayağa dikiyor.

Bilimsellikle, iletişimle sağlanamayan saygınlık zorbaca bir tutumla sağlanmaya çalışılıyor. hele sene başından beri ancak dört saat ders yapılabilen ve bunlardan ancak birine giren (diğer üçüne asistan geldi) bir hocanın öğrencilerinden böyle bir saygı beklemeye hakkımız var mı?"

İTÜ Vakfı öğrencilerle elele

Aralığın üçüncü haftasında gazetelerde gördüğümüz bir vakıf ilanı ilgimizi çekti. Çünkü ilan, alıştığımız türden bir vakıf faaliyet ilanı değildi. İlanda barınma sorununu halledememiş İTÜ'lü öğrencilerin İTÜ Vakfı'yla irtibat kurmaları isteniyordu. İyi bir haber konusu yakaladığımızı düşünerek İTÜ Vakfı Merkezi'ne yollandık. Vakıf merkezi Mediko-Sosyal Merkezi ile aynı binayı paylaşıyor. Konu hakkında bilgi alacak bir yetkili ararken İTÜ Vakfı Kadınlar Geliştirme Komitesi için ayrılan bir odaya gönderildik. Vakıf çalışmalarının bir kısmını sürdüren bu komite yeni kurulmuş. Evsiz İTU öğrencilerinin pansiyonlara yerleştirilmesi işini de bu komite üstlenmiş. İTÜ Vakfı Kadınlar Geliştirme Komitesi üyesi Öney Tameroğlu ile yaptığımız söyleşiyi sunuyoruz.

Söz Hakkı- İTÜ Vakfı hakkında kısaca bilgi verir misiniz?

Öney Tameroğlu- Vakıf 1984'te kuruldu. Kurucuları arasında Rektör, Fakülte yöneticileri tanınmış İTÜ mezunları bulunuyor. Vakıf öğrenim yılı boyunca bilimsel seminerler düzenler, kültürel etkinlikler organize eder, burslar verir. İhtiyacı olan gençlerimize harç ve kitap yardımı yapar. Üçyüz gencimize dokuz ay boyunca ayda 40 bin lira burs veriyoruz. Bu yardımın dışında ders kitabı ve üniversite harcı giderini karşılamaları için gereksinimi olan gençlerimize ayrıca yardım da yapıyoruz.

□ **İTÜ öğrencilerine ev-pansiyon bulma konusundaki girişimleriniz nasıl başladı?**

□ Önce şunu belirteyim. Şu anda sürdürdüğümüz bir pilot çalışmadır. Biz, İTÜ Vakfı Kadınlar Geliştirme Komitesi olarak bu dönem başında öğrencilerimizin barınma sorununu gerçek boyutları ile öğrenme gayesi ile kısa bir anket yaptık. Ankete 7342 öğrencimiz yanıt verdi. Bunların 5123'ü erkek. 2219'u kız. Gençlerimizden % 48'i aile yanında kalıyor, % 7'si akraba yanında, % 29'u resmi ya da özel yurtta kalmakta. Vakıf'ın barınma sorununun çözümü için başlatacağı girişimlerden öğrencilerimizden % 31'inin yararlanmayı düşündüğünü öğrendik. Gerçekten de İstanbul dışından gelen öğrenciler daha geldikleri günden başlayarak barınma sorununu sürekli yaşıyorlar. Daha demin bir telefon geldi. Çocuk Ankara'dan gelmiş. Yurda girememiş. Aylardır açıkta... Geçenlerde verdiğimiz ilana 27 başvuru geldi şu ana kadar.. (Tam bu sırada telefon çaldı. Evinin bir odasını iki erkek öğrenciye kiralamak isteyen bir yaşlı bey arıyordu...) İşte biz bu çocuklarımızla, evinin bir kısmını pansiyon olarak öğrencilere açmak isteyenleri Vakıf olarak karşı karşıya getirmek yani arz ile talebi karşılaştırmak düşüncesindeyiz.

□ **Bir süredir gazetelerde İTÜ Vakfı'nın konser ilanlarında görüyoruz. Bu konserlerden söz eder misiniz?**

□ Vakıf her şeyden önce öğrencilerimiz için çalışıyor. İTÜ için çalışıyor. Biz çocuklarımızın sosyalleşmesi için sosyal ortamlara girmesini sağlamak için elimizden geleni yapıyoruz. Maçka binamızda bir G Anfisi vardır. Eskiden burada radyo konserleri düzenlenirdi. Akustiği mükemmel bir yer. Biz burayı yeniden bu tür etkinliklerle canlandırmayı düşündük.

□ **Söyleşi için teşekkür ederiz. Nöbetinizin bir kısmını işgal ettik.**

□ Siz de bizim başvuru telefonumuzu okurlarınıza iletirseniz seviniriz. Telefonumuz: 143 72 47. Yerimiz: Maçka İTÜ Mediko-Sosyal Merkezi ikinci kat...

Ulaşım parasız olsun

Söz Hakkı - ANKARA

Hacettepe Üniversitesi Beytepe Kampüsü öğrencileri, 21 Aralık Çarşamba günü **3473** imzalı bir dilekçeyle Rektörlük'e başvurdular ve kampüse ulaşımın sorun olduğunu belirterek kendilerinden otobüs parası alınmamasını istediler.

Beytepe'li öğrenciler, yaptıkları açıklamada şu görüşleri dile getirdiler: **"1985 Ekim ayından bu yana, ulaşım belediye otobüsleriyle sağlanmaktadır. Öğrenci toplutaşım kartı ve öğrenci bileti geçerli değildir. Üniversite, EGO'ya 1 milyar 200 milyon lira ödemektedir. Üniversite bütçesinden ulaşım için ayrılan ödenek ise 1,5 milyar TL.dır. Bu ödenekten 300 milyon artmasına karşın bizlerden her ay öğrenci başına 5000 lira alınmaktadır. Alınan paralar üniversitenin EGO'ya ödemesi gereken miktardan düşülmektedir. Kampüste 15.000 öğrencinin blunduğu gözönüne alınırsa en kötü ihtimalle bir yıllık öğrenim süresinde biz öğrencilerden en az yarım milyar lira keyfi olarak alınmaktadır. Bu hesapların gösterdiği gibi, üniversite yönetimi ulaşımı isterse rahatlıkla parasız olarak gerçekleştirebilecek durumdadır."**

Açıklamada öğrencilerin istekleri şöyle sıralandı.:

—Ulaşımın parasız olarak sağlanması,

—Semt servislerinin derhal uygulamaya konması,

—Ara durak sayısının arttırılarak derhal uygulamaya konması.

Rektörlük, öğrencilerin bu istekleri konusunda bir açıklama yapmadı ve ayrıca 3473 imzalı dilekçeye de bir yanıt vermedi. Beytepeli öğrenciler şu günlerde Rektörlük'e, soruna çözüm bulması için mektup yazıyorlar.

Parayı veren sınava girer

Söz Hakkı - ESKİŞEHİR

Anadolu Üniversitesi Eczacılık Fakültesi'nde bir öğrenci harçlarını ödeyemediği gerekçesiyle vize sınavlarına alınmadı. Anadolu Üniversitesi Eczacılık Fakültesi 4. sınıf öğrencisi Nasır Yeniocak 18 Aralık 1988 günü Farmasötik Toksikolojivize sınavına girdikten 5 dakika sonra okul yöneticileri tarafından dersten çıkarıldı.

Yeniocak "neye dayanılarak sınavdan çıkarıldığını" sorduğunda, o'na harçlarını ödemediği için hakkında **üniversite senatosu** tarafından sınava sokulmayacağı yönünde karar çıkartıldığı, okul yöneticileri tarafından söylendi. Bunun üzerine Yeniocak ilgili kararı görmek istediğini söyledi. Yetkililer bu kararı Yeniocak'a göstermediler.

Sınava sokulmayan öğrenci, harçları ödeyebilecek mali durumda olmadığından **TEB (Türkiye Eczacılar Birliği) Vakfı**'na başvurdu. **TEB** öğrencinin başvurusunu kabul edip, ödeme programını Fakülteden istemesine rağmen, öğrenci hâlâ sınava girememektedir.

Abdi İpekçi Yurdu'nda tedirginlik

Tayfun SEVER

KAVGA MI?.. SALDIRI MI?..

11 Aralık gecesi **İTÜ** Abdi İpekçi Yurdu kantini normal bir gün sonunu yaşıyordu. Bir köşede kümelenen bir grup öğrenci kendi aralarında fıkralar anlatıp gülüyor, öndeki bir başka grup öğrenci de spor programını izliyorlardı. Öndeki gruptan bir genç birden yerinden kalkarak fıkra anlatan gruba yaklaştı. Öğrencilerin aşina olduğu kabadayı üslubuyla, **"N'oluyo lan orda?"** dedi. Birkaç cümlelik karşılıklı konuşmadan sonra Yurt sakinlerinin günlerce konuşacağı saldırı başladı. Fıkra anlatıp gülen gruptan üç kişinin muhtelif yerlerinden yaralanmalarıyla sona eren saldırının **"kahramanlarını"** öğrencilerden dinleyelim:

Öğrencilerde tedirginlik (İ.Ü.Orman Fakültesi, 4.sınıf): Saldırıyı başlatan **Cengiz Tunçbilek** koskoca yurdun kabadayısı, babası gibidir. Örneğin milli maç yayınlarında kantindeki televizyona en yakın yerlere on-onbeş sandalyelik bir kontenjan tahsis edilir. Cengiz gelir, **"Buraya kimse oturmasın, biz oturacağız!."** der. Artık o sandalyelere Cengiz ve yandaşlarından başka kimse oturamaz. Sonra, Cengiz'in yemek alırken herkes gibi kuyruğa girmesine ihtiyaç yoktur. O yemek kuyruğu dışından gelir, o gün yemek istediği çeşitleri beş kuruş para vermeden alır ve gider.

Öğrenciler; Yurt İdaresinin tavrından ve kadrolaşmadan tedirginiz?

Veysel Gencer (Yıldız Üniversitesi): Bu adam, (Cengiz), öğrendiğimiz kadarıyla bizim üniversitemizde okuyormuş. Gece Mimarlık 2. sınıftaymış. Derslere girdiğini gören yok. Yurt görevlisi gibidir. Sık sık sağa sola güvenlik sorumlusu edasıyla müdahale eder. Yurtta kalanlar onun yurt yöneticisi Burhanettin'den güç aldığı kanısında. O gün kavgayı başlatanlar, yurt içinde her zaman birlikte davranırlar. Bu grubun yönetimce himaye edildiğini görmek tedirginliğimizi artırıyor.

Nihat Andaç (İ.Ü.Orman Fak. 4.Sınıf): Bizler toplu tavır alan bu grubun eski yurt yöneticileriyle içli dışlı olduğunu görüyor ancak, bir şey diyemiyorduk. Yurdun bilgi toplama mekanizması bu grubun üzerine kurulmuş durumdaydı. Böyle olunca bu grubun kimi ayrıcalıklardan yararlanması da daha anlaşılır hale geliyor. Örneğin banyoya hiç kimsenin giremediği hizmet dışı saatlerde bu grup banyoda keyif yapar. Özellikle son zamanlarda toplanmaları ve sohbet etmeleri için bu gruba ayrı bir oda verildiği söylentisi yurtta dolaşıyordu. Geçenlerde Türkiye'nin galip geldiği bir milli maç esnasında, en ön sıraları işgal eden bu grup, Türkiye'nin attığı her golden sonra **"Milliyetçi Türkiye"** diye slogan attı. Bu gösteri Yurt yöneticilerince doğal karşılanmış olacak ki, sloganlar kendiliğinden durulana kadar hiçbir yönetici müdahalede bulunmadı. O gün yaşadığımız tedirginliği hiç unutmuyorum.

Evet.. Yurt sakinlerinin gözlemleri böyle.. Tekrar 11 Aralık gecesine dönelim.

SALDIRI SONRASI GELİŞMELER

Kavganın daha da büyümesinden endişe duyan öğrenciler daha kavga sürerken yurt sorumlusu **Burhanettin Alkan**'ın odasına çıkıp **"derhal polis çağırmasını"** isterler. Burhanettin Alkan uzun uzun bir yerleri arar. Ama bir türlü hat düşüremez. Olaydan 45 dakika sonra (kavga bitmiş, ancak gerilim sürmektedir) Yurt-Kur Bölge yöneticilerinden **Aydın Albayrak** gelir. Bu arada bölgedeki devriye polis ekipleri de yurda gelmiştir. Öğrenciler Yurt girişinde toplanmış, **"can güvenliklerinin sağlanmasını"** istemektedirler. Bölge yöneticisi **Aydın Albayrak, "Herkesin odasına çıkmasını, birazdan kimlik kontrolüne başlanacağını"** azarlayan ve emreden bir tonla öğrencilere duyurur.

Tam da bu sırada yönetimin odalarından birinde polisce saldırganların kimlikleri tesbite çalışılmaktadır. Bunlardan birinin yurtta kaldığını belgeler tek satır yazıya, tek bir vesikalık fotoğrafa bile rastlanamamaktadır: **Cengiz Tunçbilek..** Bu şahsı öğrencilerin konuşmalarında aktardıkları bilgilerde tanıdınız. Biz noksan kalan bir iki bilgiyi daha ekleyelim. 1) Kavganın olduğu gece yurtta kaydı olmadığı anlaşılan Cengiz, gece 01 sularında arkadaşları ile birlikte Beşiktaş'ta gezmekte, durum değerlendirmesi yapmaktadır. 2) Cengiz'in o gün izine rastlanamayan evrakları (Yurt kartı, fotoğraflar) Çarşamba günü olması gereken yerdedir. Yalnız öğrencilerin anlattığına göre yeni tanzim edilmiş gibi bir halleri vardır. 3) Kavgadan sonra, **saldırıya uğrayanlar** da gözaltına alınır. 4) Yurt Yöneticisi Burhanettin Alkan'ın '80 öncesinde Erzurum'da aşırı sağ bir örgütün yöneticilerinden olduğu iddia edilmektedir. 5) Abdi İpekçi'de kalan bu gruptan bazı gençler geçen yıl da İTÜ Maden Fak. yemekhanesinde kavga çıkarırlar. Ancak haklarında herhangi bir disiplin cezası verilmez. 6) **Burhanettin Alkan** gibi **Aydın Albayrak**'ın da **meslekte hiç de doğal olmayan bir hızla yükseldiği** öğrenciler arasında sık sık konuşuluyor. **Aydın Albayrak** 1985'de **Kadırga Yurdu**'nda **'İdare Memuru'** olarak işe başlamış. Kendinden çok daha kıdemli ve meslekten Müdür Muavinleri varken, Müdürün istifası ile boşalan Müdürlük makamına terfi kurallarının çiğnenmesi pahasına, bölgenin takdir yetkisi kullanılarak **getirilmiş.** Albayrak iki yıl içinde **'hızla yükselerek'** Bölge Müdür Muavinliğine atanmış.

Haberin hazırlanması sırasında görüştüğümüz Yurt-Kur yetkilileri çelişkiyi açıklamalarda bulundular.

HANGİ DEMEÇ DAHA DOĞRU...

Yurt-Kur Genel Müdürü Osman Nuri Filiz olayda yönetici boşluğunun etkisi olduğunu, olay sırasında orada bulunan Burhanettin Alkan'ın yanlı davrandığının tesbit edildiğini, şimdilik başka bir yurda kaydırıldığını söyledi. Filiz bizim personelimiz yanlı davranamaz, eğer sezersek işten el çektiririz. Öğrenciler rahat olsun dedi.

Yurt-Kur Bölge Müdürü Turan Kanberli ise, **"Olay şahsi sürtüşmesi, başka bir şey yok. Size söylenenler birkaç öğrencinin olayı kasıtlı olarak büyütmeye çalışma gayesiyle abartılmış sözlerdir. Oradaki yönetici de iyi bir çocuktur. Kasıtlı abartmalara itibar etmeyin. Olay, kesinlikle sağ-sol olayı değil"** şeklinde konuştu.

Hangi demecin gerçek durumu yansıttığını zaman gösterecek.

Saldırıdan hemen sonra yurt sakinlerinin olay yerine gelen **Aydın Albayrak**'a gösterdiği tepki, yetkilileri değil belki ama, **Fatih Tezer**'i doğruluyor.

Aydın Albayrak (Yurt-Kur Bölge Müdür Muavini): **Çıkın odalarınıza! Şimdi kimlik kontrolü başlayacak."**

Öğrenciler: **"Kim koruyacak can güvenliğimizi? Can güvenliğimiz sağlanmadan odalarımıza çıkmıyoruz!..'**

Güzel Sanatlar Fakültesi'nde İlginç Bir Tasarım

İşkence aletleri

"İşkence Aleti" için ilk yapılan eskizlerle başlayıp, çalışma ilerledikçe artan tedirginlik, bazı öğrencilerde yerini sinir bozukluklarına ve manevi rahatsızlıklara bırakmaya başladı.

Aliye UÇAR

Mimar Sinan Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü 1. sınıf öğrencileri ilginç bir çalışma yaptılar.

Temel tasarım dersinde 14 Aralık günü yarışma şeklinde yapılan ve Doç.Dr. Nuri Temizsoy'un gözetiminde konunun öğrenciler tarafından seçildiği yarışma-uygulama, "işkence aletleri" tasarımıyla ilgiliydi.

"Uygulamanın amacı öğrencinin hayal gücünü dilediğince kullanması ve bunu kullanırken bir espri kaygısı taşıması" idi. ÖğrenciLer tarafından önerilen geleceğin evleri, uzay araçları, deniz araçları gibi konulardan yapılan oylama sonucunda işkence aletleri tasarımı çalışma konusu olarak seçildi.

Endüstri Tasarımı öğrencileri birincilik için kollarını sıvayıp çalışmaya başlayınca oldukça zor bir işle karşı karşıya olduklarını anladılar. Alet için ilk yapılan eskizlerle birlikte başlayıp, çalışma ilerledikçe artan tedirginlik bazı öğrencilerde yavaş yavaş yerini sinir bozukluğuna ve manevi rahatsızlıklara bırakmaya başladı. Üzerinde bir espiri amacı güdülse de işkence aletleri tasarlamanın korkunçluğu ve zorluğu ortaya çıktı.

İkibuçuk saatlik sürede yapılan tasarımlar daha sonra duvarlara asılınca oldukça korkunç tasarımların yanısıra "dişçi aletleri", "Güldürme-gıdıklama makineleri"nin de yer aldığı bu arada bir öğrencinin "uzay aracı" konusunda çalıştığı görüldü.

Kapalı oylama sonucunda yapılan seçimle birinciliği "Otomatik falaka" aleti kazandı. Birinciliği kazanan çalışma 100 puan alırken ayrıca öğrenciler arasında toplanan para ödülünü de kazandı. Para ödülü 6000 TL'ydı.

Yarışmada 90 puan alan ve ikinci olan tasarım **Ali Tan**'a ait. Tasarımına belli bir isim vermeyen **Ali Tan** düzeneğini bize şöyle anlattı: **"Aslında tasarıma başlarken kafamda net şeyler yoktu. Espri ile karışık bir şeyler çizmeye başladım. İşkenceye alınan kişinin ayakları iki ayrı yalıtkan küvete konuyor. Küvetlere elektrik kabloları bağlanıyor. Kişinin ağzına bir hortumla sürekli bira veriliyor. Önce "su" diye düşünmüştüm. Ama böbrekleri daha iyi çalıştırır diye arkadaşlar bira verilmesini önerdiler. Sürekli bira içen kişinin idrarı yine küvetlere aktarılıyor. Bu arada idrarla birleşen elektrik akımı kişiyi çarpıyor. Küvetlerin altından verilen ısı ile de idrar buharlaşıyor. Bira verilmeye devam ediliyor ve olay tekrarlanıyor."**

Dersin öğrencilerinden **Hasan Demir** bu çalışmanın amacıyla ilgili görüşlerini şöyle açıkladı: **"Sanat eğitimi veren bir üniversitede işkence aletleri tasarımı oldukça tezat düşmesine rağmen, insanların bir düşünce üretirken çeşitli tedirginlikler duyması, monoton düşünce tarzını yırtıp kişiyi sarsan, zorlayan konular üzerinde kendisini sınırlayan düşünsel engelleri yıkarak üretimde bulunması sırf sanatla uğraşan değil, sürekli genişleyen, ilerleyen düşünce üretmek isteyenlerin vermek zorunda oldukları zorlu bir sınavdır."**

Endüstri Tasarımı 1. sınıf öğrencileri iyinin, güzelin peşinde koştukları sürece sık sık tekrarlanacak olan bu zorlu sınavda terleyip yoruldular. Ama bir şeyi şimdi daha iyi biliyorlar: İşkencenin korkunçluğunu ve insanlık dışı olduğunu.

Fakülte koridorunda ayakkabı boyacısı bir üniversiteli

"Adım: Bekir karabulut. Üç kardeşiz. İkimiz üniversitede. En küçüğümüz Denizli'de annemin yanında. O da lisede okuyor. Denizli'deki evimize tek maaş girer. İ.Ü. Orman Fakültesi'ni kazanıp da İstanbul'a geldiğim ilk günlerden bu yana tam üç yıldır aynı çelişkiyi yaşıyorum: Bütün boş vakitlerimi gereken parayı sağlamak için çalışarak tüketip, mezun olabilmenin kavgasını mı vereyim? Yoksa inceldiği yerden kopartıp üniversite yaşamına son mu vereyim? Bu soruyu hâlâ soruyorum kendime... İlk zamanlar değişik işlerde çalıştım. Sonra derslerden kopmaya başlayıp atılma noktasına süründiğimi görünce bu yeni işime başladım. Fakülte kantininde ders aralarında arkadaşlarımın pabuçlarını boyuyordum. İstanbul'da üniversiteyi sürdürmek için bunun da yetmediğini çabuk öğrendim. Şimdi bu gündüz işimin yanısıra, çoğu gecemi Kireçburnu'nda Bir restoranda bardak yıkayarak geçiriyorum..."

1402'likler meclis gündeminde

1402 sayılı Sıkıyönetim Yasası'na dayanılarak 12 eylül sonrasında sıkıyönetim komutanları tarafından görevlerine son verilen, aralarında öğretim görevlilerinin de bulunduğu kamu görevleri ile okullarıyla ilişikleri kesilen öğrencilere geri dönüş yolu açılıyor. Bakanlar Kurulu'nun 1402 sayılı yasanın bazı maddelerinde değişiklik yapan yasa tasarısı 13 Aralık günü TBMM Başkanlığı'na sunuldu. Şu günlerde Milli Savunma ve Adalet Komisyonlarında görüşülecek olan tasarı daha sonra TBMM Genel Kurulu'nda ele alınacak.

Milli Savunma Bakanlığı'nca hazırlanan ve Bakanlar Kurulu tarafından kabul edilen yasa değişikliği tasarısı sıkıyönetim komutanlarının yetkilerini kısıtlayarak 1402 sayılı yasa nedeniyle işlerine son verilen kamu görevlilerine ve okullarıyla ilişiği kesilen öğrencilere geri dönüş yolunu açıyor. Tasarının geçici ikinci maddesine göre 19 Eylül 1980'den sonra okullarıyla ilişiği kesilen öğrencilerin, değişikliğin kabulünden sonra bir yıl içinde **"durumlarının incelenmesi için"** başvuruda bulunmaları gerekiyor. Başvurular **"ilgilinin evvelce kayıtlı bulunduğu eğitim ve öğretim kurumunca kendi özel mevzuatı çerçevesinde bir ay zarfında"** karara bağlanacak.

1402 sayılı yasa nedeniyle görevlerinden alınan aralarında öğretim görevlilerinin de bulunduğu kamu görevlileri de yasa değişikliğinden sonra bir yıl içinde durumlarının incelenmesini isteyebilecekler. Bağlı bulundukları kurumlar tarafından 30 gün içinde incelemesi tamamlanacak kişilerden **"yürürlükteki mevzuata göre kanuni bir engeli bulunmayanlar statülerine uygun bir göreve"** başlatılacaklar. Ancak kaybettikleri süreler için 1402'liklere ücret ödenmeyecek.

Yasada değişiklik yapan tasarının gerekçesinde ise sıkıyönetim komutanlarının tasarruflarının anayasaya göre yargı denetimi dışında bırakıldığı vurgulanarak **"dava açma imkânının bulunmaması ve yapılan işlemin bir daha kamu hizmetlerinde çalışamama sonucu doğurması kamuoyunda tedbirin amacı aştığı yolunda yaygın bir kanaat ve hoşnutsuzluğa sebebiyet vermiştir"** denildi.

Gerekçe ayrıca, göreve başlatmaya ilişkin işlemi, bir idari işlemin geri alınması veya kaldırılması değil **"yeniden görevlendirme mahiyetinde bir idari tasarruf"** olarak niteliyor.

Genelkurmay Başkanlığı'nın verilerine göre 12 Eylül döneminde **4 bin 891** kamu çalışanının görevine son verildi. Bunlardan **3 bin 403'ü** görevlerine döndürüldü, **1488'i** ise halen sakıncalı bulunuyor.

Üniversite adaylarının yoğun tepkisini alan "kat sayı değişikliği"ne

Danıştay'dan"dur"

ÖSYM Sınav sisteminde yapılan değişiklikle, "orta öğrenim başarı puanı"nın etkisini belirleyici hale getiren ve eşitsizliğe yol açan uygulama Üniversite adaylarının danıştaya açtıkları dava sonucu askıya alındı.

ÖSYM sınav sisteminde yapılan ek kadsayı değişikliği yürütmeyi durdurma kararıyla askıya alındı.

Haftalardır süren heyecanlı ve gergin bekleyiş sonunda bitti. Bilindiği gibi Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından yapılan bir açıklamayla ÖSYM sınav sisteminde, Orta Öğretim Başarı Puanının etkisinin değiştirildiğki ve bu yıl haziran döneminde liselerinden mezun olan öğrencilere, ek puan uygulanacağı duyurulmuştu.

Ortaya çıkan karmaşa ve şaşkınlık ortamı nedeniyle önceki seneler de üniversite adayları arasında görülen sınav stresinin yanı sıra, bu sene uygulanmak istenen sınav sisteminin, adaylar üzerinde olumsuz etkiler yarattığı gözlendi. Yeni uygulamayla geçen sene üniversiteyi kazanamamış adayl[illegible]le bu sene haziran döneminde mezun olamayan öğrencilerin, durumları tehlikeye girmekteydi. Günlerdir dertlerini anlatacak kimse bulamamaktan şikâyetçi olan öğrenciler, kamuoyunun gündemine girerek, tepkilerini basın yoluyla dile getiriyorlardı. Kendilerini Bakanlığın kurbanları olarak niteleyen adayların düzenledikleri basın toplantısında "Bakan Bey bize yardım etmezse, Darülacezeye mi başvuralım" gibi soruların yanında "Dedikleri kadar mükemmel bir sistemse, lütfen genelleştirilsin mecliste de uygulansın ve başarı puanı yüksek olmayan bakan meclise alınmasın" gibi önerilerin yapılması toplantının en ilgi çekici yönlerinden biriydi.

Üniversite adaylarının yoğuntepkisini alan uygulama, öğrencilerin Danıştay'a açtıkları dava sonucunda, Danıştay'ın yürütmeyi durdurma kararı ile askıya alındı. Bakanlığın 90 gün içerisinde yeni bir değerlendirme sistemini düzenlemesi gerekiyor.

KISA KISA

Yurtkur tefeciliğe hazırlanıyor

Kredi ve yurtlar kurumunda 1989 yılında kredilerin artırılması yurt, kredi ve harç başvurularının aynı formla gerçekleştirilmesi için çalışmalar yapıldığı öğrenildi. Yeni sistemi yetkililer şöyle açıkladılar:
"Bir öğrenci normal kredi miktarını az bulabilir. Bu durumda normal kredi miktarının üstündeki para faizle verilecek. Örneğin biz 50 bin lira veriyoruz. Öğrenci bu parayı az buldu ve 75 bin lira istedi. Bu durumda kredinin 50 bin lirası faizsiz, 25 bin lirası ise faizli olarak verilecek."

Yeni öğrenci dernekleri kuruluyor

Ankara'da üç öğrenci derneği daha tüzel kişilik kazandı. Bir öğrenci derneğinin başvurusu ise valilik tarafından kabul edilmedi.
Gazi Üniversitesi Mimarlık Mühendislik Fakültesi, A.Ü. Fen Fakültesi, Gazi Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu öğrenci dernekleri Ankara Valiliği'ne başvurarak tüzel kişilik kazandılar.
A.Ü. Dil-tarih-coğrafya fakültesi öğrencilerinin dernek kurma girişimi rektörlük izni olmadığı gerekçesiyle valilik tarafından geri çevrildi.

Deniz otobüsünde üniversiteliye indirim

Toplam 5 hatta çalışan deniz otobüslerine üç hat daha eklenirken, üniversite öğretim üyeleri, tüm öğretmen ve üniversite öğrencileri, deniz otobüslerinden % 50 indirimli olarak yararlanacaklar. İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nde yapılan açıklamaya göre 19 Aralık'ta başlayan uygulamadan yararlanmak isteyenlerin İETT Genel Müdürlüğü'nce verilmiş olan indirimli kartları edinmeleri gerekiyor. Yeni getirilen bu uygulamanın şehir dışı uzun hatlar vapurunda ve okulların kapalı olduğu dönemlerde geçerli olmayacağı belirtildi. Ancak cumartesi-pazar ve diğer resmi tatil günlerinde uygulamanın devam edeceği açıklandı.

Trakya Üniversitesi'nde Gençlik Şöleni

Edirne (Söz Hakkı), Trakya Üniversitesi Öğrenci Derneği (TÜÖD) etkinlikleri çerçevesinde geçen yıllar da düzenlenen şenliğin geçtiğimiz günlerde üçüncüsü yapıldı. 22 Aralık Perşembe günü Edirne'de düzenlenen şenliğe çeşitli dergilerden mesajlar gönderildi. Şenliğin yapıldığı Ayvazoğlu sinemasını dolduran 600 kadar davetli gecenin ilerleyen saatlerine dek halk oyunları topluluğu, Özgün müzik toplulukları ve ustalardan seçilmiş şiirlerden oluşan gösteriyi izlediler. Öğrenciler müzik gruplarının söylediği ezgilere zaman zaman coşkuyla eşlik ettiler. Öğrencilerin yanı sıra 100 kadar davetlinin de izlediği gece boyunca Ayvazoğlu sineması [illegible]nda çok sayıda polis oto[illegible]ın mevzilendiği görüldü.

Bir öğrenci yayını:

SİYASETPERVER

Teşhir Ediyoruz: siyasetperver'i bunlar çıkartıyor. Soldan sağa Zafer, Ramazan Barış, Arzu, Orhan.

İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrencileri biraraya gelerek "Siyasetperver" isimli bir yayın çıkarttılar. Gençliğin yaratıcılığına rahmet okutulduğu günümüz Türkiye'sinde yapılan bu cesaretli girişim ilgimizi çekti. Siyasetperverci'lerle Siyasal kantininde konuştuk.

İdris ÖZYOL

SİYASETPERVER' CİLERLE SÖYLEŞTİK

Söz Hakkı □ "Siyasetperveri niçin çıkartıyorsunuz?

Orhan □ Genelde gençliğin, özelde üniversite gençliğinin varolan yaratıcı olanakları kullanma ve bunlara yenilerini ekleme alanında pek başarılı olduğunu düşünüyoruz. Bu başarısızlığın oluşmasında pek sayın yöneticilerimizin büyük katkıları olsa da bizim tembelliğimizde vardır sanıyorum. Üniversite gençliği kültür-sanat ve politikada egemen düşünceyi hiç soru sormadan kabul ediyorlar.

Arzu □ Sorun lise eğitimde. Öğrencilerin düşünmenin salt verilerini almalarını öneriyorlar. Dolayısıyla üniversiteye gelen insanlar tepkiden ve yorumlamadan uzak kalıyorlar. Herhangi bir kültür olayına korkarak bakıyorlar. Üreticilikten uzak kalıyorlar.

Orhan □ Bizler "Siyasetperveri çıkartmakla saydığımız tüm bu olumsuzlukları bir ölçüde de olsa aşmaya çalışıyoruz." Siyasetperver'de öğrencilerin okulla ilgili sorunlarının yanısıra bir aydın olmanın getirdiği sorumluluklara da eğiliyoruz. Yayın politikamız doğrultusunda, dergimizin sayfalarında; atılma durumunda olan yüz öğrenciye, atılırsanız limon satarsanız diyen bir öğretim görevlisiyle, siyah lider Nelson Mandela'ya birlikte yer veriyoruz. Amaç okulda, ülkede ve dünyada bir şeylerin iyi gitmediğini ve değiştirilmesi gerektiğini insanlara kendi çıkardıkları bir yayın yoluyla anlatmaktır.

□ "Siyasetpervere" gelen tepkiler neleri içeriyor?

Ömer □ Teknikle ilgili olumsuz tepkiler geldi. İçerik genelde olumlu bulundu. Yayın çizgisinin tam netleşmemesi nedeniyle bu eleştirileri doğal karşılıyoruz. Aynı zamanda düzeyli eleştiriler doğrultusunda değişiklikler yapmayı da düşünüyoruz. Özellikle 2. sayıda yazı kadrosunu genişleterek farklı görüşlere yayınımızda yer vereceğiz.

□ Niçin mizah ağırlıklı çıktınız?

Ramazan □ Sert bir dili değil de mizahi bir söylemi seçtik. Olayların "ti" geçilerek daha iyi anlatılabileceğini düşündük. Türkiye'deki özellikle de fakültemizdeki olayların "çok komik" olduğunu düşünüyoruz.

Barış □ Türkiye'de güçlü bir mizah geleneğinin varolduğunu düşünüyoruz. Nasrettin Hoca, Avanak Avni, Muhlis Bey, Mustafa Kelam Zorti vb... Bu zengin mizah birikimimizin kanıtları değiller mi? Ben bunu söylerim...

□ Peki "Sefilius" nasıl ortaya çıktı? Kimdir?

Orhan □ Diyelim ki "sefilius her zaman ciddi olaylara parmak basan ama ülkemizin yasaları gereği hiçbir zaman ciddi olmaması gereken bir tiptir.

Barış □ Ben bu konuda biraz farklı düşünüyorum. Sefilius'un mizahi dili yukarıda da vurguladığım gibi Türk insanın kültürel geçmişinden kaynaklanıyor. Türkiye insanının mizahı sevmesinde mutlaka yasalarında etkisi vardır. Ama bence asıl belirleyici olan Anadolu toprağının yarattığı kültürel yapılanmalardır.

□ Anadolu toprağı dedin de, ama "Sefilius" eski Yunanlı. Yani kökü dışarıda...

□ Sefilius"un eski Yunan'dan seslenmesi fakültemizdeki derslerimizden kaynaklanmaktadır. Sokrates, Platon, Heraklit çok yakından tanıdığımız filozoflar. Fakat kuşkusuz Sefilius'un söylemi Ezop'tan ziyade Nasrettin Hoca ve Ercüment Menemen'e daha yakın.

□ Peki sizin kökünüz dışarıda mı?

Ramazan: □ Kökümüz 36-42 kuzey paralel, 26-45 doğu meridyenleri arasında bulunmaktadır.

Orhan □ Ben bir espiri yapayım. Şimdi espriyi bulayım. Hayret bir şey her söylediğimi yazıyor. Reddediyorum bu röportajı. Yazma bunları. Şaka yapıyorsun değil mi?

Ömer □ Jeopolitik durumumuzu gözönüne alan askeri ve mülkü erkranlarımızca, çeşitli yollarla (Çernobil vb.) bazı akımların milli ve manevi değerlere bağlı gençlerimiz üzerinde olumsuz etkiler vücuda getirdikleri bilinen bir hakikattir. Bizde bundan bu kez Batı'dan gelen bir tehlikeyle (eski Yunan-Sefilius) nasibimizi almış bulunuyoruz. Durum vahimdir. Bir müdahale ile huzur ve güven ortamının tekrar sağlanmasını büyüklerimizden rica ediyoruz.

□ Sefilius'un doğum yeri neresi?

Barış □ Sefilius'un doğum yeri SBF kantinidir. "sefilius"un doğumu iki demlik çay, beş paket sigara eşliğinde ve Gırgır dergisi karikatüristi Erdal Belenlioğlu'nun ebeliğiyle gerçekleşti.

□ Doğum tarihi?

Barış □ Zafer, sen konuş...

Zafer □ Ne diyeyim lan, saçmalamayın. Ben tuvalete gidiyorum. Dur konuşucam yaz. Kasım 1988 tarihinde elbirliğiyle doğurttuk.

Üniversite affı bekliyor.

Cumhurbaşkanı Kenan Evren "türban ve başörtüsünün serbest bırakılması"na ilişkin maddenin iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurdu. Başvuru gerekçesinde yasa maddesinin "laiklik ilkesi ile çatıştığı" vurgulanıyor.

Vizeler bire iniyor.

Yasa değişikliğinin yürürlüğe girmesiyle birlikte çeşitli üniversitelerde 2. vizeler iptal edilerek yeni düzenlemelere gidildi. Halen yaşanan kimi belirsizliklerin, üniversite senatolarının daha sonra alacakları kararlarla ortadan kaldırılması gerekiyor.

Kubilay Tüntül

Yükseköğrenim Kanunu'nun 44. maddesinde yapılan değişiklikle üniversitelerde sınav ve değerlendirme esaslarını belirleme yetkisi üniversite senatolarına bırakıldı. Derse devam, vize sayısı, vizelerin başarı notuna katkısı, uygulama, sınav ve bütünleme gibi şartlar bundan böyle senatolar tarafından belirlenecek. Aynı değişiklikle öğrencilere öğrenimlerini tamamlamak üzere tanınan süreler uzatılırken açıköğretimde süre sınırlaması kaldırıldı.

2547 Sayılı Yükseköğrenim Kanunu'na eklenen geçici maddeler ile disiplin suçu dışında kalan nedenlerle okullarıyla ilişkisi kesilmiş öğrencilere yeni sınav hakkı tanındı. Aynı yasaya ilave edilen bir ek madde ile de *"dini inanç sebebiyle boyun ve saçların örtü veya türbanla kapatılması serbest"* bırakıldı.

2547 Sayılı Yükseköğrenim Kanunu'nun 44. Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek ve Dört Geçici Madde Eklenmesine Dair 3511 Sayılı Kanun 27 Aralık 1988 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girdi.

Yükseköğretim Kanunu'nun 44. maddesinde yapılan değişiklikle üniversite senatolarının yetkileri arttırılarak daha önce Yükseköğretim Kurulu'nda olan *"sınav ve değerlendirme esaslarını belirleme yetkisi"* üniversite senatolarına bırakıldı. Buna göre *"üniversite senatoları ön lisans ve lisans düzeyi öğretimlerde sürdürülecek esasları, devam, ara sınav sayısı ve bunların başarı notuna katkısı, uygulama, sınav ve bütünleme gibi şartları yönetmeliklerle"* belirleyecekler. Bu uygulamalar yapılırken Yükseköğretim Kurulu'nun onayı alınması gerekmeyecek.

44. maddenin eski halinde yer alan *"yarıyıl için açılacak en az iki ara sınava katılmak zorunluluğu"* ise yapılan değişiklikle kaldırılarak yapılacak düzenlemelerden üniversite senatoları yetkili kılınıyor.

44. maddede yapılan bir diğer değişiklikle de öğrencilere öğrenimlerini tamamlamak için tanınan süreler uzatılıyor. İki yıllık 7 yıl olarak saptanan azami bitirme süreleri, 5 yıllık eğitim programlarında 8, 6 yıllık eğitim programlarında ise 9 yıl olarak belirleniyor. Açıköğretimde ise öğrencilik haklarından yararlanmamak kaydı ile süre kısıtlaması kaldırılıyor. Yasada ayrıca süre kısıtlaması bulunan bölümler için *"bir eğitim-öğretim programında başarısız en çok üç ders kaldığı takdirde bu süreler aşılabilir" deniyor. Ancak bu hakkın sürekli olup olmadığı belirsizlik taşıyor.*

Benzeri bir belirsizlik de "birinci sınıfın baraj" olup olmadığı konsunda kendini gösteriyor. 44. maddenin eski halinde yer alan *"birinci sınıfın baraj"* olduğu hükmü yeni düzenlemede bulunmuyor.

YENİ DÜZENLEMELER

Yasa değişikliğinin yürürlüğe girmesiyle birlikte çeşitli üniversitelerde 2. vizeler ve telafi sınavları iptal edilerek yeni düzenlemelere gidildi.

İstanbul Üniversitesi'nde üniversite senatosunun aldığı kararla vize notunun **"yüz üzerinden 40 olması"** hükmü kaldırılarak öğrencilere vize notu **"sıfır"** olsa bile final ve bütünleme sınavlarına girme hakkı tanındı. Başarı notunun hesaplanmasında ise vize notu 30'un altında olduğu takdirde 30'un altındaki sayı kadar final/bütünleme notundan düşülmesi, 50'nin üzerinde olduğu takdirde 50'nin üzerindeki sayı kadar final/bütünleme notuna eklenmesi kararlaştırıldı. 30 ile 50 arasında alınan vize notunun final/bütünleme notuna bir etkisi olmuyor. olması zorunluluğu ise korunuyor.

Yıldız Üniversitesi'nde de vizelerin **"bir"**'e indirilmesi ve telafi sınavlarının kaldırılması benimsenirken başarı notunun hesaplanması daha farklı bir yöntemle yapılıyor. Buna göre öğrencinin vize sınavında aldığı notun yüzde 30'u ile final ya da bütünleme sınavında aldığı notun yüzde 70'i başarı notunu oluşturuyor. Vizeden **"sıfır"** alan öğrencinin de final/bütünleme sınavlarına girmesinin kabul edildiği kararda, final veya bütünleme notunun 50 olması şartı muhafaza edildi.

Bu arada 44. maddenin yeniden düzenlenmiş biçimi ile, üniversitelerde halen uygulanan yönetmelikler arasındaki kimi çelişkilerden doğan belirsizliklerin, üniversite senatolarının daha sonra alacakları kararlarla ortadan kaldırılması gerekiyor.

YENİ SINAV HAKKI

2547 Sayılı Yükseköğrenim Kanunu'na eklenen bir geçici madde ile *"disiplin suçu dışında kalan nedenlerle"* okullarıyla ilişkisi kesilmiş veya kesilme durumuna gelmiş öğrencilere yeni sınav hakkı tanınıyor. Kamuoyunda *"Af Yasası"* olarak bilinen bu haktan yararlanacak öğrencilerin en geç 27 Mart tarihine kadar ilişkileri kesilen yükseköğrenim kurumlarına müracaat etmeleri gerekiyor. Bu sınav hakkını kullandıktan sonra ara sınıf veya son sınıf derslerinin en fazla üçünden başarısız olanlara açılacak ilk sınav döneminde her ders için bir sınav hakkı daha öngörülüyor. Başarısız oldukları ders sayısını *"bir"*'e düşüren öğrenciler ise öğrenim harçlarını ödemek kaydı ile 1992 yılı sonuna kadar bu dersin açılacak yarıyıl sınavlarına girme hakkına sahipler. Ancak bu öğrenciler öğrencilik haklarından yararlanamayacaklar. Yeni sınav hakkından 90 bin öğrencinin faydalanması bekleniyor.

Tanınan sınav haklarından 1988-89 eğitim-öğretim yılında atılma durumuna gelecek öğrenciler de yararlanacaklar. Bu öğrencilerin de okullarıyla ilişikleri kesildiği tarihten itibaren 3 ay içinde başvuruda bulunmaları gerekiyor.

Ek sınav hakkının gecikmesinden 1988-89 eğitim-öğretim yılında okuyan ve haktan yararlanacak öğrencilerin bir kaybı olmazken, daha önceki dönemlerde kayıtları silinmiş öğrenciler yasanın geç çıkmasından zarar gördüler. Öğrenciler yasada belirtilen 3 aylık başvuru süresi de gözönüne alındığında, okullarına ancak 1989-1990 öğretim yılında dönebilecekler. Bunda, ara dönem ve vize sınavlarının gecikme nedeniyle kaçırılması etkili oldu.

KILIK KIYAFET

2547 sayılı yasaya eklenen bir madde ile de *"boyun ve saçların örtü veya türbanla kapatılması serbest"* bırakıldı. Yasaya eklenen madde de şöyle denildi:

"Yükseköğretim kurumlarında dersane, laboratuvar, klinik, poliklinik ve koridorlarında çağdaş kıyafet ve görünümde bulunmak zorunludur. Dini inanç sebebiyle boyun ve saçların örtü veya türbanla kapatılması serbesttir."

TÜRBAN ANAYASA MAHKEMESİ'NDE

2547 sayılı yasada yapılan değişikliği **"öğrenci affının gecikmemesi amacıyla"** ikinci kez veto etmeyen Cumhurbaşkanı **Kenan Evren** yasa değişikliğinde yer alan **"türban ve başörtüsünün serbest bırakılması"**-na ilişkin maddenin iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurdu. Evren tarafından hukukçulara inceletilen maddenin **"Anayasanın 2, 10, 24, ve 174. maddelerine aykırı olduğu"** görüşü ağırlık kazandı.

Cumhurbaşkanı tarafından yapılan başvurunun iptal gerekçesinde devlet kuruluşlarında dini inanç ve düşünce nedeniyle belli kişilere örtü veya türban örtme hakkı tanınmasının, anayasada belirlenen din ve vicdan hürriyeti sınırlarını aştığı ve laiklik ilkesi ile çatıştığı vurgulanarak şöyle denildi:

Türkiye Cumhuriyeti'nde sadece belli bir dini inançta bulunan kesimin yıllardır oluşturmak istediği Atatürk ilke ve inkılaplarına aykırı yaşam biçimi benimsedikleri, kılık ve kıyafetle simgelenmekte ve böylece toplumda ayrı bir yeri ve kamplaşmayı ortaya koymaktadır.

Çağdaş kıyafet ve görünüm Türkiye Cumhuriyeti'nin temellerinin atıldığı ilk yıllarda benimsenmiş olup, bugüne değin resmi daireler yönünden başörtüsü ve türban, çağdaş giyim olarak kabul edilmemiş ve değer görmemiştir.

Yıldız Üniversitesi'ne "Mescit" isteği

Üniversite bahçesinde toplu namaz

Kendilerini "müslüman" olarak niteleyen bir gurup öğrencinin "mescit" istemi Yıldız Üniversitesi Rektörlüğü'nce kabul edilmeyince "B blok" girişini "mescit" ilan eden öğrenciler burada toplu namaz kıldılar.

Kendilerini *"Müslüman"* olarak adlandıran bir gurup *Yıldız Üniversitesi* öğrencisi okullarında mescit istediklerini açıkladılar. İsteklerini 29 Kasım günü okul bahçesinde düzenledikleri bir forumla açıklayan öğrenciler burada *YÖK*'ün uygulamalarını protesto ettiler.

Okulda mescit kurulması için imza kampanyası düzenleyen öğrenciler bu isteklerini bir dilekçe ile rektöre ilettiler. Rektör *Prof.Dr. Süha Toner*'in *"okulun yanında cami var, orada namaz kılın"* sözleri üzerine "Müslüman" öğrenciler okulun B Blok girişini mescit ilan ettiler. Girişteki sütunun çevresine *'MESCİT'* yazıları asan gurup ellerindeki siyah poşetleri yere sererek topluca namaz kıldılar. İdare daha sonra mescit yazılarını sökerek okulda mescit kurulamıyacağını açıkladı. Olayı takip eden Cuma günü ise 150 kişilik bir gurup olayı tekrarlayarak cuma namazı kıldı. Namaz sırasında karşıdan fotoğraf çeken gazetecileri *"namaz kılanlara saygı gösterin"* diyerek yan tarafa alan "Müslüman" öğrenciler, burada istemlerini gazetecilere de anlattılar.

Gazetecilerin *"sürekli burada mı namaz kılacaksınız"* sorusuna "Hayır. Eylemimiz belli bir doygunluğa ulaşınca bırakacağız" diyen "Müslüman" öğrenciler diğer günler de namaz kılmaya devam ettiler.

Üç öğrenciye soruşturma

Halen B Blok İç girişinde akşam namazı kılmaya devam eden öğrencilerden üçü hakkında idare tarafından ön soruşturma açıldı.

Onbeş günlük ön soruşturma süresi Ocak ayının ilk haftasında tamamlanacak.

Olay üzerine görüştüğümüz "Müslüman" öğrencilerden Makine 4. sınıf öğrencisi *Tahir Gül*, sorularımızı şöyle yanıtladı:

— Amacınız nedir? Ne yapmak istiyorsunuz?

Tahir Gül— *Okullarda çeşitli ihtiyaçlara karşılık veren sosyal tesisler var. Biz de bunlara ek olarak ibadet özgürlüğü istiyoruz. İbadetlerimizi yerine getirmek için yer istiyoruz. Namaz kılmamız için bize verilen yer merdiven altı, dar ve karanlık bir yer. Konum itibarı ile ibadetimizi yapamıyacağımız bir yer. Rektörlüğe mescit isteğimizi bir dilekçe ile ilettik. Ancak okulun dışında, alt yolda cami var gerekçesi ile bu isteğimiz kabul edilmedi. Oysa teneffüsler kısa ve gece bölümünün dersleri namaz saatleri ile çakışıyor. Tabii ders saatlerinin de değişmesi gerekiyor.*

— Bunların dışında istekleriniz var mı?

Tahir Gül— *Biz YÖK'ü beğenmiyoruz. Atılmalara karşıyız, ağır ders yükünden şikayetçiyiz. ancak bunlar daha evvel de vardı. Asıl sorun YÖK değil. YÖK kendi içinde bile tutarlı, net değil. Örneğin başörtü yasağı nereden çıktı? Sonra geri alınmak istendi. YÖK'ün bu konuda net bir fikri yoktu. Bu kapitalist düzen gençliği kendi kontrolünde istiyor. Dernekler de bu kontrolde çalışıyor. Yani kısıtlı ve yetersiz. Biz bu anlayışı kabul etmiyoruz. Ayrıca kurumlaşmak bizim felsefemize aykırıdır.*

— Felsefeniz nedir?

Tahir Gül— *Felsefemiz İslami kültüre dayanıyor. Toplumu ayakta tutan değerler vardır. Bunların en önemlisi de din kültürüdür. Fakat dil devrimi ile İslami kültür yok edilmiştir. Günümüzde İslami çalışmanın fikri temelleri atılıyor. Eskiden sağ-sol vardı. Şimdi sağ-sol ve Müslümanlar var.*

SHP milletvekili ve üniversite eski rektörlerinden Prof.Dr. Türkan Akyol:

''Yükseköğretim kanunu yeniden düzenlenmelidir''

''Üniversitelerde kıyafet, saç, sakal gibi birtakım ayrıntı ve gereksiz işler kendi iç düzenlemeleriyle halledilebilecek işlerdir''

''Sayın Doğramacı, üniversitelerin temel iç konularını talimatla değiştiren bir adamdır''

SÖZ HAKKI: Akyol kılık kıyafet konusu YÖK tarafından bir yönetmelikle düzenlendi biliyorsunuz.. Niçin tekrar bir yasayla düzenlenmesine gerek duyuldu?

TÜRKAN AKYOL: Valla bunun sorusunu doğrudan iktidar partisine sormanız gerek. Daha ilk düzenleme esnasında bizim ısrarlarımızla doğrudan yönetmeliğe bırakılmıştı. Çünkü bu bir iç düzenlemedir. Ben hep tıp fakülteleri örneğini veririm. Öyle bir geleneksel düzenleme vardır ki, tıp fakültesi öğrencisi koridorundan hastanesine kadar beyaz gömleksiz giremez içeriye. Bir başka örnek ilahiyat fakültelerinde olabilir. Onların uygulama derslerinde de kızlarımızın başlarını örtmesi kendi iç yönetmelikleriyle düzenlenmişti, hiçbir sorun olmazdı. Üniversite kendi iç disipliniyle yönetilen bir kurumdur. Burada kıyafet, saç, sakal, favorinin boyu gibi birtakımayrıntı ve gereksiz işler kendi iç düzenlemeleriyle halledilebilecek işlerdir.

■ **Bu gibi sorunlara Sayın Doğramacı önceleri** ''üniversitelerin iç sorunları, bizim karışma yetkimiz yoktur'' **demekteydi. Şimdi sorun yasa ile yönetmelik ile çözülmeye çalışılıyor...**

□ Hayır efendim, olur mu? Sayın Doğramacı üniversitelerin temel iç konularını talimatla değiştiren bir adamdır. Eğitim programını talimatla yüzde elliye indirdi. Vizelerden geçer notu talimatla yüz üzerinden vizede kırka, finalde elliye indirdi. Üniversitenin en ciddi konularına müdahale edebilmeye kendini yetkili gören kişi bnu yapamaz mıydı? Tabii yapardı. Ancak bu doğrudan bir kıyafet yönetmeliğidir. Üniversitelerin kendileri de ayrı ayrı yaparlar.

■ **Buyasanın anayasa ile çelişip çelişmediği konusundaki düşünceleriniz...**

□ Anayasanın laiklik ilkesi ile bağdaşmadığı bir gerçek. Son yıllara gelinceye kadar üniversite boyutunda böyle bir sorun hiç olmadı. Ve normal lise eğitimi içinde de lisede, hiçbir zaman başörtüsüyle okula girme vakasını Türkiye yaşamadı.

■ **İmam Hatip liselerinde yıllarca başörtüsü ile eğitim gören bir insanın üniversitede başörtüsüz olarak eğitim görmeye zorlanması nasıl bir şey?**

□ Aslında üniversite özgürlüğü söz konusu olduğu takdirde belli kıyafete zorlamanın haksızlık olduğu kanısındayım. Ben kendi inancımın özgürlüğünü korurken bir başkasına baskı yapmaya yetkili bulmam kendimi. Bu müslüman için de böyledir, Hıristiyan için de böyledir. Herkesin inanç ve ibadet özgürlüğü kendine ait bir haktır. Laiklik budur işte temelde.

Şimdi biim gördüğümüz tehlike, bunun eriştiği boyut bir gün kamu görevlilerine de yayılabilir. Orta öğretime yayılabilir ve bir baskı unsuru haline gelebilir. Çünkü son 7 yılda giderek artan boyutta bir siyasi görünüm havası vermek eğilimindedir. İşte bu endişe nedeniyle iç yönetmeliklere bırakmak kanunlarla bunun için oynamamak gerekir.

■ **Sayın Akyol 44. maddede yapılan bir değişiklikle de üniversite senatolarının yetkileri arttırıldı biliyorsunuz. Bir görüşe göre bu uygulama, mütevelli heyetlerinin yolunu açacağı şeklinde yorumlanıyor. Sizin düşüncelerinizi öğrenebilir miyiz?**

□ Böyle bir yoruma katılmıyorum. Senatolar gibi akademik kurulların yetkileri zaten tüm içyönetimi edecek biçimde olması gerekir.

■ **Yani olumlu karşılıyorsunuz...**

□ 1750 sayılı yasada akademik kurullar ağırlığı var. Fakülte Yönetim Kurulu, Üniversite Senatosu hepsinin çok olağanüstü yetkileri vardır. Bugün YÖK bunların hepsini kendisine aldı. Bu çok sakıncalı. Bunu nasıl değiştirecekler bilmiyorum.. Özetle bir tek cümle söylemek istiyorum size: Bu kanun başından sonuna yeniden değiştirilmelidir.

□ **Yasada ayrıca azami sürenin uzatılması söz konusu. Yani azami süre sonunda kaldığı dersi üç'e indiren öğrencilere ek süre tanınabilecek. Bu hak sürekli mi?**

□ Bu, bir tek defaya mahsus olmak üzere geçici bir sınav hakkı tanımaktır. Bu kanun maddesinin getirdiği hak öğrencilere son 7 yıldaki eğitimin getirdiği zararları telafi etme amacını taşıyor.

□ **Bir de disiplin soruşturmaları nedeniyle atılanlara yeni bir hak tanınmıyor. Bunu nasıl karşılıyorsunuz?**

□ Gayet tabii. Çünkü o üniversitelerinkendi iç işidir. Bir kurum kendi iç disiplinini kendine ait yönetmeliklerle belirler, yasayla buna dokunamazsınız. Kendi disiplin suçudur. Yoksa eğitim suçu değildir ki...

□ **Teşekkür ederiz Sayın Akyol.**

1989 bütçesinden

Üniversitelere yüzde 3,1 pay

Yükseköğretime 1976 yılı bütçesindeki her yüz liranın 330 kuruşu ayrılırken, bu rakam 1989'da 310 kuruşa düştü.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde 1989 yılı mali yılı bütçesi 32 trilyon 920 milyar lira olarak bağlandı. Yükseköğretim kurumlarına 1 trilyon 37 milyar 488 milyon lira ödenek öngörülen bütçede Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı'na 2 trilyon 967 milyar 77 milyon lira ayrıldı.

Yükseköğretim kurumlarına ayrılan ödeneğin !''1989'' yılı bütçesi içindeki payı yüzde 3,1. Bu orana Yükseköğretim Kurulu'na ayrılan 42 milyar lira da dahil. Yüksekögretim kurumlarına ayrılan bu pay 1976 yılı bütçesindeki her yüz liranın 330 kuruşu yükseköğretime ayrılırken, bu rakam 1989'da 310 kuruşa düştü.

1989 yılı yükseköğretim kurumları bütçesinin değerlendirme ve öneriler bölümünde ise yükseköğretim kurumlarında görevli öğretim elemanlarına ödenen ücretlerin bazı kamu personeli ücretlerine oranla yetersiz düzeye düştüğü vurgulanarak **''Araştırma görevlileri başta olmak üzere bu ücretlerin yükseltilmesinde yarar görülmektedir''** deniyor.

Ayrıca 1989 yılı Bütçe Kanunu'nda 1988 yılı büyüme hızının yüzde 6,5 olarak gerçekleşmesinin beklendiği vurgulandıktan sonra, bu hız 1989'da yüzde 5 olarak hedefleniyor. Yasa 1989 yılı bütçe açığını işe 4,5 trilyon öngörüyor.

Yasada bazı Bakanlık ve kuruluşlara ayrılan pay ve bunların genel bütçe içindeki oranları daşöyle:

Diyanet İşleri Başkanlığı 232 milyar 616 milyon **(yüzde 0,7)**

Milli Savunma Bakanlığı 3 trilyon 879 milyar 765 milyon **(yüzde 11,78)**

Emniyet Genel Müdürlüğü 797 milyar 3 milyon **(yüzde 2,42)**

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı 898 milyar 995 milyon **(yüzde 2,73)**

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 32 milyar 26 milyon **(yüzde 0,097)**

Kültür ve Turizm Bakanlığı 187 milyar 959 milyon **(yüzde 0,57)**

Sayın Milletvekillerimizden, gençlere bütçe görüşmeleri saatinde
özlü küfür etme, yöntemleri.

** 9 Aralık 1988. TBMM Genel kurulu'nda bütçe görüşmelerinin ilk günü.. TV'den de naklen yayınlanan görüşmelerde DYP Genel Başkanı **Süleyman Demirel** konuşuyor. Demirel'in 12 Eylül'ü eleştiren sözlerinin ardından ANAP sıralarından laf atılıyor:*

''Şapkanı alıp kaçtın..''

Demirel sesin geldiği yöne doğru yanıtlıyor:

''Şapkamı bırakıp da mı gidecektim?..''

** 13. Aralık 1988. Genel Kurul'da Diyanet İşleri Başkanlığı bütçesi görüşülüyor. 1989 bütçesinden Diyanet İşleri'ne ayrılan pay 232 milyar 616 milyon. Bunun 6 milyarı müftülük binası ve yatılı kuran kursuyapımı için.. Bütçede ayrıca dini çizgi film ve konulu film yapımı için de ödenek ayrılmış. Aynı görüşmelerden iki enstantane:*

*ANAP'lı **Mehmet Şimşek** islamı eksiksiz olarak öğrenenlerin cumhuriyete gönülden bağlı olduklarını savunarak: **''Bunun aksini iddia eden varsa ya cahildir, ya haindir.''***

Şimşek Genel Kurul'da yaptığı konuşmasını şöyle tamamladı:

''Yarab! Bu kutsal semalardan kutsal bayrak inmesin.. Kutsal ezan dinmesin.. Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalsın.''

Dua, ANAP sıralarından alkışlarla karşılandı.

** 14 Aralık 1988. Parlamentoda Hazine bütçesi görüşülürken TRT kameramanın muhalefet sözcülerini konuşmaları sırasında görüntülememesi tartışmalara neden oldu. Devlet Bakanı **Yusuf Bozkurt Özal** konuşurken salonu terk eden muhalefet milletvekilleri Bakan Özal'ın konuşması bittiğinde salona geri döndüler. İktidar ve muhalefet milletvekilleri arasında daha sonra şu **''konuşma''** geçti.*

*Yusuf Bozkurt Özal: **''Ooo, hoşgeldiniz''***

DYP'li İbrahim Demir**'in karşılık vermesi üzerine ANAP'lı milletvekilleri bağırarak: **''Dinlemeyi öğrçn.''

*Demir ANAP Kars Milletvekili **Sabri Aras**'a dönerek: **''Sen konuşma.''***

*Aras ayağa fırlayarak: **''Çık git dışarı ulan eşşoğlueşekk.''***

*Demir: **''Ulan babandırterbiyesiz.''***

*Aras ve Demir birbirlerine doğru yürürlerken Demir bağırarak: **''Satılmış köpek.''***

*Aras: **''Sensin gel dışarı''***

Ve araya girip tarafları yatıştıran milletvekilleri...

** 15 Aralık 1988. Sanayi Bakanlığı bütçesi görüşülürken ANAP milletvekili **Yılmaz Sanioğlu**, hemşehrisi Bakan Şükrü Yürür'ü muhalefet milletvekillerine karşı tek başına savundu. Bir yandan ceketini sıyırarak muhalefet sıralarına doğru hamle yapan Sanioğlu bir yandan da bağırarak:*

''Şerefsiz sensin. Adi herif, it herif. Çık dışarı.''

10 kadar milletvekili tarafından zaptedilen Sanioğlu'nun milletvekilleri tarafından kapatılan ağzından sadece şu sözcük çıkabildi:

''Ananı...''

** 16 Aralık 1988. Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı ile YÖK ve üniversite bütçelerinin görüşülmesi sırasında konuşan Hakan **Hasan Celal Güzel** bakanlığında ilahiyat kaynaklı kadrolaşma olduğu şeklindeki görüşleri yalanlayarak **''Dünya vatandaşı değil, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı''** yetiştireceklerini söyledi. Güzel, muhalefetin çeşitli iddialarını da **''hüsnü kuruntu''** olarak nitelendirdi.*

** 20 Aralık 1988. TBMM Genel Kurulu'nda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesi görüşülüyor. Genel Kurul'da bulunan milletvekili sayısı 38. ANAP'tan 17, SHP'den 10 ve DYP'den 1 milletvekili oturuma katılıyor.*

** 16 Aralık 1988 **gibi**. Kurumların istedikleri bütçelerden kısıntı yapıldığı ve geçtiğimiz aylarda yürürlüğe giren tasarruf genelgesinin geçerliliğini koruduğu günler... Ulaştırma Bakanı **Ekrem Pakdemirli** milletvekillerinin yılbaşı kutlamalarını değişik bir yöntemle yapıyor. PTT kontür kartının (telefon kartı) arkasına **''yeniyılınızı kutlarım''** yazan Pakdemirli bunları milletvekillerine postalıyor. Bir tanesi 17 bin 400 lira olan kartlar aracılığı ile yapılan kutlamanın devlete maliyeti 7 milyon 830 bin lira.*

NE SENİNLE NE SENSİZ ②

"İnsanın sevgi özlemi çok fazla. Bu nedenle ilişkiye, tanımını yapmadan, nasıl yaşanır bilmeden giriliyor."

"İlişkileri gizlilik havası boğuyor, açıklığın olmadığı yerde ilişki gelişmiyor."

Ahmet Yenici

GİT... GİT... GİTME DUR NE OLURSUN

Sevgide ağır basan nedir ki uzaklaşıyor insanlar sevgililerinden hangi duygular, düşünceler belirliyor sevdamızı? Yaşadığımız aşklar ne kadar gideriyor yalnızken duyduğumuz özlemi?

"Çözülen bulmaca ilgi çekmez. İnsanlar birbirlerini çözdükleri an koparlar", diyen **Hale**'nin belirttiği gibi gizine erişildiği an kendiliğinden çözülüveren bir yumak mı aşk?

Yaşadığımız ilişkiler doyurucu mu?

"Birbirlerini seven iki kişi olmak iyi, hoş, güzel de, onun dışında birlikte olmanın getirdiği zorluklar var. Bu nedenle ilişkimiz çok mutlu, dingin değil. Sürekli tartışmalar, kavgalarla yaşanan bir ilişki", diye devam ediyor sözlerine **Marmara Üniversitesi**'nden **Hale. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi**'nden **Yusuf** ise; **"Biz çok düşünen insanlarız, ama yaşam, yaşamaktır. Düşünceler pratiğe geçmediği süre çok düşünmek ilişkide sorun yaratıyor. Kız arkadaşımla yaşamak istediklerimizi konuşuyoruz. Halbuki sevgi yaşamaktır,"** diye tanımlıyor sevgisini ve ilişkilerindeki çözüm beklentilerini.

"Mutlu aşk yoktur." Yaklaşımı bir gerçek mi? Yoksa beklentiler mi abartılı?

"Doyurucu bir ilişki yaşayamıyorum."

"Dönem dönem birbirimizden sıkıldığımız oluyor."

"Seviyor muyum, sevmiyor muyum emin değilim."

Bu yakınmalarla dolu listeyi uzatmak olanaklı. Sorunsuzluk olmamalı özlem. Ama çoğalan sorunların da bir nedeni olmalı. Kalmasını isterken sevgiliye git demenin anlamı nedir? Bunu yaşayanlara sormalı.

"İnsanın sevgi özlemi çok fazla. Bu nedenle ilişkiye, tanımını yapmadan, nasıl yaşanır bilinmeden giriliyor," diye anlatıyor bir arkadaş. Bu sözlere **"İlişkileri gizlilik havası boğuyor, açıklığın olmadığı yerde ilişki gelişmiyor. İnsanlar çok sığ yaşıyorlar, olaylar üzerinde düşünme, çözümleme pek yok. İlişkiler öykünmeyle gidiyor"**, düşüncesini ekleyen **Marmara Üniversitesi**'nden **Yurdanur**, edilgenliğin yaygın boyutlarını göstermiş olmuyor mu?

"Çevrenin anlayışsızlığı, parasızlık, derslerin yoğunluğu ilişkiyi tüketiyor", diyen **Cem** ve **Ayşe** arkadaşlar, kendi içlerinde bir açıklık örneği verirken; koşulların yıpratıcı etkisini bize açıklamıyorlar mı?

Peki ne yapmalı? Ozan **Cemal Süreya**'nın dizelerinde dile gelen sevgi egemen ilişkileri mi aramalı?

"Yataklar var konuşmak için,
Öpüşmek için telefon kulübeleri..."

BİR ELMANIN YARISI BEN, ÇEYREĞİ SEN, ÇEYREĞİ O

Bir elmanın yarısı ben, yarısı sen'di eskiden, zaman neler kattı ilişkilere, nedir değişen?

Artık arkadaşlıklar daha karmaşık ve özgür mü yaşanıyor? Ulaşılan bu süreçte yeni adına ne var? İletişimin artması, birikimin yoğunlaşması, alternatiflerin çoğalması ile aktifleşen mantık. Toplumsal süreçlerle yoğunlaşan boşanmaların etkisiyle çoğalan beraber yaşamalar. Tabu olmaktan çıkan, kürsülere taşınan cinsellik. Ömrü gittikçe azalan tek taraflı aşklar.

Yataklar var konuşmak için
Öpüşmek için telefon kulübeleri.

"Senin yanında seni, o'nun yanında o'nu düşünüyorum", diyerek aynı süreçte iki insanla çıkan ve **"bir insanda her şeyi bulamıyorum iki insanla tamamlanacağımı düşünüyorum,"** yollu açıklamalar yapan insanlar.

"Bir gün buluşup Köprüaltı'na gidecektik. Benden başka bir insanla daha çıktığını birkaç gün önce bana açıklayan kız arkadaşımla. Buluştuğumuzda diğer arkadaş da geldi. Kız arkadaşımın koluna girdi. Olabilirliğini savunuyordum bu tür ilişkilerin. Şaşırıyorum şimdi sabrıma." Yaşamın içinde dağılan kuramlar.

"Bir elmanın yarısı ben, çeyreği sen, çeyreği o" ile tamamlanmaya çalışılırken, yaşanan parçalanmalar. **İdris Özyol**'un dizelerinde dile getirdiği gibi çoğalan ayrılıklar.

"Elele verip kırdığımız
Bir pencere camıdır aşkımız.
Bir pencere camıdır ki
Okunmuyor artık buğusuna yazdıklarımız."

AŞK'IN AYNASINDA GÜNLERİN İZİ

Dağlar yüzünü denizlere dönmüşse, yağmurlardan uzak tutamazsınız yamaçları. Toplumun dokusunu sorunlarla örüyorsanız, çalkantılardan kurtaramazsınız aşkları. Gecelerin kenarlarında çoğalıyorsa tele-kızlar, kadın ikinci sınıf insan olmaktan çıkamıyorsa, aklın önünde yasaklar çoğalıyorsa durmadan, kurtaramazsınız sevdaları. Ozan **Turgay Fişekçi**'nin dizelerinde söylediği gibi, kirli denizlerde temiz tutamazsınız aşkları.

Damlacıklar yedi renkli derecikler
olurdu saçlarımda
Mavi sular akvaryumumuz, kara zehir denizi,
Gel yüzelim sevdiğim bir çift yunus gibi
Saçlarımdan öpme zift bulaşır dudağına.

Doç. Dr. Ataman Tangör:

"Sevgiye giden yol bencil olmamaktan geçer."

Söz Hakkı: Duygusal bir ilişkide olması gereken normlar nelerdir?

Ataman Tangör: Eğer gerçek bir sevgiden söz ediyorsak, lafta kalmayan, temelleri olan bir sevgiden söz ediyorsak; iki tarafın da vermesi gerekir. Verme tek taraflı olmaz. İki tarafın özverisi gerekir. Bu çok temel özelliklerden biri.

Sevginin nesnel temelleri olması gerekir. Yalnızca duygusal planda kalan bazı özelliklere bağlı kalınmamalıdır. Adam kadını bir güzellik adına seviyor, bir çiçek gibi. Evin içinde bir süs olarak korumaya çalışıyor. O sır kalkınca sevgi kaybolup gidiyor.

Yani sevginin iki temel özelliği var; vermek ve nesnel temelinin olması.

■ **Gençliğin duygusallıkla ilgili sorunları hangi noktalarda yoğunlaşıyor?**

□ Temelde açık olmama. İki cinsin birbirine karşı açık olmaması sorunu ve bu sorundan kaynaklanan yan sorunlardır. Birtakım kurallar, yasaklar veya tam tersi; bu yasakları aştık artık, rahatlığı, aldatmacası. Ondan sonra yine rahat olamama. Bence en temel sorunu bu gençlerin. Bu kısıtlılıklar, kurallar nedeniyle kapalı kalmalı birbirine karşı. Birtakım duyguların kaybolup uçup gitmesi... veyahut tam tersi biz çok rahatız, artık her şeyi özgürce hallediyoruz, adı altında yapay bir rahatlık gösterisi. Yani her türlü cinselliğin yaşandığı ve bunun özgürlük ve sevgi adına mal edildiği bir çelişki yaşanıyor, şu anki gençlikte.

■ **Gençlere sevgi konusunda nelere dikkat etmelerini önerirsiniz?**

□ Sevgi konusunda önce bencil olmamalarını öneririm. "Ben onu seviyorum" derken, neden sevdiğini, ne beklediğini bir düşünmesini; aynı zamanda "o benden ne bekleyebilir acaba, beraberliğimizin amacı nedir"i düşünmelerini (cinselliğin ötesinde tabi) öneririm. "Nedir bu yaşadığımız şey, nereye götürecek bizi? Acaba yalnızca kendi doyumum için mi ben bunu yapıyorum.

Yoksa ortak bir şey yapabiliyor muyuz, biz acaba? Mesela ne yapıyoruz ortak? Bunları irdelemek işini öneririm.

Gençlik yaşaya yaşaya, deneye deneye öğrenecek sevgiyi. Benim tek ilkem, ortaklığın bulunabilmesi, bunun şartlarının yaratılabilmesi. Bunun için yine ortak üretilen bir şeylerin olması gerekir. Gençlerin birbirini iş içinde tanıması şu an eksik olan budur.

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Kulübü Başkanı İrfan Çiftçi ile söyleştik:

Öğrenciler edebiyat ve kültürle ilgilenmiyorlar.

SÖZHAKKI ■ *İ.Ü. Edebiyat Kulübü ne zaman ve nasıl kuruldu?*

İRFAN ÇİFTÇİ □ Belli bir edebiyat kültürünü oluşturmayı ve geliştirmeyi hedeflemiştik. Buna ilişkin amaçlarımızı ve neler yapacağımızı içeren bir dilekçeyi beş öğrenci kurucu olarak ve kulüp danışmanlığını kabul eden b ir hocanın referans mektubuyla birlikte şimdi kapanmış olan **"Sağlık Spor ve Kültür Daire Başkanlığı"**na başvurduk. Kulübü 1987 Şubatı'nda kurduk. Yaklaşık üç ay sonra yazılı olarak kuruluşa ilişkin yanıt verildi ve yer gösterildi. Şimdi her türlü etkinlik gibi Edebiyat Kulübü de İstanbul Üniversitesi bünyesinde **"Güzel Sanatlar bölüm Başkanlığı"**-na bağlandı.

■ *Bu amaca yönelik olarak ne gibi etkinlikler düzenliyorsunuz?*

□ Edebiyat tarihi ve güncel konulara ilişkin haftalık seminerler düzenliyoruz. Bu seminerlerde arkadaşlar ilgilendikleri konularda konuşmalar hazırlıyor, diğer üyelere sunuyorlar. Bir diğer etkinliğimiz de tüm öğrencilere açık konferans ve açık oturumlardır. Ama bunlar dökümünü çıkarabileceğimiz kadar dikkate değer şeyler olamadı. Katılımın istikrarsız olması nedeniyle çalışmalar programlandığı gibi olamıyor.

■ *Katılımdan şikâyetçisiniz. Peki kaç üyeniz var?*

□ Başlangıçta yaklaşık binkişi geldi, form aldı gitti. Şimdi eski yıllardan yüz kadar üye var. Tabii onlar gelmiyorlar. Zaten çoğu mezun olmuş durumda. Yeni üyeler ise seksenbeş kişi. Ama o üye olanlar arasından onbeş kişi geliyor.

■ *Bu kadar üye olmasına karşın sizce, ilginin, aktif katılımın olmayış nedeni nedir?*

□ Ben, insanların, öğrencilerin, edebiyatla ve kültürel olaylarla yakından ilgilenmediklerini görüyorum. Daha çok görsel şeylerle ilgileniyorlar. Örneğin: TV'de bile iki tane sinema programı var. Burada sinema gösterimi olduğu zaman Hukuk Fakültesi'nin büyük anfisi dolar. Bazen Rock Konseri oluyor, salon yine doluyor. Öyle zihni yoracak şeylerle öğrenciler pek ilgilenmiyorlar. En küçük sorumluluk almaktan kaçınıyorlar.

■ *Bu durumda Edebiyat Kulübü olarak neler yapmayı düşünüyorsunuz?*

□ Türkiye'de, edebiyat dünyasında iyi belirlemeler yapan bir takım kurumların eksik olduğunu düşünüyorum. O yüzden daha çok kaba çizgileri ile batı edebiyatı, ama ayrıntılı olarak doğu ve üçüncü dünya edebiyatlarına ağırlık verilmesi görüşündeyim. Bu konulara ilişkin haftalık seminer ve konferanslarımız sürüyor. Renkli ve canlı bir program oluşturmamız arkadaşlarımızın kulüpte birlikte bir şeyler üretmenin tadına varmalarıyla oluşacak.

■ *Üniversite yönetiminin kulübe ilgisi nasıl, yeteri kadar ödenek ayırıyor mu?*

□ Üniversite yönetiminin özel bir ilgisi yok, genel bir ilgisizliği var. Ödenek ayrılmıyor. Şu ana kadar ödenek falan almış değiliz. Ayrıca kültürel faaliyetlerin yapılacağı yeni binanın üç yıldır açılacağı söyleniyor, ama açılmıyor. Bütçede para yokmuş...

■ Teşekkür ederiz...

Bit Pazarı

Her türlü ilanın ücretsiz yayınlandığı köşedir

* Haber yazmaya giden muhabirler, acele büroya geri dönün! Kalemlerinizi burda unutmuşsunuz.
Gen.Yayın.Müd.

* Beyler lütfen geçen sayının paralarını getiriniz. Öğlenleri simit yemekten mafolduk.
MESUT

* Muhterem, bana da baskı paralarını getiriniz.
MATBAACI

* Söz Hakkı'nı çıkarırken gençliğimi kaybettim. Hükümsüzdür.
A.Ümit

* Baba gazeteyibırak, eve geri dön.
GÜL ÜMİT

* Ya az kalsın kalpten gidiyordum.
İhtiyar Delikanlı

* Ben de saçlarımı yitirdim. Bulan getirsin.
H.Sarp

* Az kullanılmış diktalo arıyorum.
İst.Hukuk'dan KEMAL

* Yeşilköy, Eminönü, 8.15 otobüsündeki ela gözlü kız, 5 gündür neredesin?
İst.İşletme'den Mavi gözlü genç.

* Nur, yazımı bitiremedim cezaya kaldım beni boşuna bekleme.
Tamer

* Şu gazeteyi adam gibi çıkaracaksanız çıkartın. Yoksa biz geliyoruz haa.
İst.Basın-Yayın'dan ÖĞRENCİLER

KISA KISA

OĞUZ ARAL ODTÜ'DE

Oğuz Aral, "ODTÜ Mizah Topluluğu"nun 24 Aralık günü düzenlediği söyleşide öğrencilerle sohbet etti ve sorularını yanıtladı. "Mizah yapan ve gülen için en önemli kavramın özgürlük olduğunu belirten Aral, Anadolu'nun yüzlerce yıllık tarihinde söylenemeyen herşeyin Nasrettin Hoca ile, Karagöz'le, Ortaoyunu ile söylendiğini, mizahın güçlü bir muhalefet görevini sürdürdüğünü kaydetti.

"ŞİRKET" İKİLİSİNİN DİNLETİSİ

İ.Ü. Basın-Yayın Yüksek Okulu öğrencilerinden Uğur ve Cenk, 28 Aralık günü Anfi 1'de bir gitar dinletisi sundular. Kendilerine ait 11 parçayı seslendiren Uğur ve Cenk, pop müzik üzerine yoğunlaşmış bir ikili. "Şirket" adını verdikleri dinletide, kendi yaşamlarını, dünyaya bakışlarını, yalnızlıklarını işleyen ikiliyi bu tür müzikten hoşlanan okul öğrencileri izledi. Dinletinin duyurusunun iyi yapılamamış olması da izleyici sayısının azlığının bir etkeniydi.

Dinletiyi Çınaraltı'nın meşhur şairi Hüseyin Avni Dede'de izledi. Uğur ve Cenk, Dinletinin ikinci şarkısını Dede için söylediler. Şarkı "Dede şair adamdır" diye başlıyordu.

KANTİN MÜZİKLE ISINDI

Oğrencilerden kurulu müzik topluluğu Grup Baran, İ.Ü.Basın-Yayın Yüksek Okulu kantininde sıcak bir hava yaratmak ve öğrencilerin arasındaki iletişim eksikliğini gidermek amacıyla bir dinleti sundular. Öğrencilerin ilgisini çeken ve yer yer tüm kantindekilerle birlikte söylenen şarkıların yarattığı sıcaklık bundan sonra da sürdürülmek isteniyor.

Grup Baran tüm dinleti boyunca yalnızca grubun üyelerinden ve kurucusu olan Onur Akın'ın bestelerini seslendirdi. Yer yer izleyicilerin de şiirler okuduğu dinleti coşkun bir havada sürdü ve programını bitirmesine rağmen ısrarlı alkışlarla programı sürdürmeye çağrıldı.

ODTÜ'DE KİTAP FUARI

"ODTÜ Uluslararası Gençlik Topluluğu"nun düzenlediği "ODTÜ Kitap Fuarı", 19-24 Aralık tarihleri arasında Ortadoğu Teknik Üniversitesi kampüsünde gerçekleşti. 30'u aşkın yayınevinin katıldığı fuardan elde edilen gelirle dört ODTÜ öğrencisine burs verileceği öğrenildi.

"ODTÜ Uluslararası Gençlik Topluluğu"nun 150 kayıtlı üyesi bulunuyor ve bu topluluk her yıl ODTÜ bahar şenliğini hazırlıyor.

ULUDAĞ GEZİSİ

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü öğrencilerinin 18 Aralık günü Uludağ'a düzenledikleri geziye ilişkin, aynı bölüm öğrencilerinden Mesut Korkmaz'ın hazırladığı yazıyı "virgülüne dokunmadan" yayımlıyoruz.

"Of bu vizeler canımıza okudu. Sevdiğimden de ayrıldım, ailesel sorunlar dizboyu. YETEEERR.." diyenlerin katıldığı bir Uludağ gezisi dizisi düzenlendi geçen hafta. Maksat birarada olup kötü olan her şeyin canına okumaktı. Zirvede halay çekip kartopu oynamaktı. Neyse, gaz verip yola çıktığımızda İstanbul bembeyazdı. Ne kadar şanslıymışız ki biz Uludağ'a gitmeden o bize gelmiş. Uzun bir otobüs yolculuğunda oturup memleketin değişik yerlerini görebilirsiniz. Ama biz bezgin öğrenciler onu yapmak yerine eğlenmeyi tercih ettik. Günün anlam ve önemini belirten konuşmalardan sonra başlayan saz-söz faslı Uludağ'a kadar aralıksız sürdü. İnsanların yüzlerini gülerken görmek çok güzel. Hepimiz zirveye yaklaştıkça coşuyor, naralar atıyorduk. Bir anda seslerkesildi. Çünkü zirve yolu kapalı, mecburi iniş çıktı bahtımıza. Ama olsun hiç böyle bir şey için gün rezil olur mu? Attı millet kendini karın ortasına. Yuvarlanıldı, kartopu oynandı. Soğuk moğuk kimin umurunda? Hemen tüm gençler beraberken soğuk bize geçer mi? demeye kalmadan soğuk iliğimize dek işledi. Olsun olsun bizde oturup yemek yeriz, dedik. Ve otobüste bulunan pikniklikler açıldı. Aramızda kardeş payı bir bölüşümle bu sorunu da halletmiş olduk. Sıra İstanbul'a dönmeye geldi. Yahu genciz, kanımız kaynıyor. Hem burda sorun morun yok. Haydi elele şarkı söylemeye, eğlenmeye. Muhteşem bir eğlencenin sonunda İstanbul'a döndüğümüzde hepimiz hep bir ağızdan "EEEE, BİR DAHAKİ NE ZAMAN?" dedik.

En güzeli de yeni dostlar tanıyıp bir koca günü onlarla paylaşmaktı, diyorum ve bir dahaki geziye sizi de bekliyorum.

İZMİR'DE FALLACI ÜZERİNE SÖYLEŞİ

İzmir'de Çağdaş Kadın Derneği (ÇKD)'nin düzenlediği bir toplantıda İtalyan yazar **Orianna Fallaci'nin "Doğmamış Çocuğa Mektup"** isimli kitabı tartışıldı. 24 Aralık günü, **İzmir Belediye Kültür Merkezi**'nde gerçekleştirilen söyleşiyi **ÇKD Yönetim Kurulu Üyesi Mehpare Özkapan** yönetti.

Tartışmaya **Orianna Fallaci'nin** tanıtılması ile başlandı, yazarın siyasal konularda uzman bir gazeteci olduğu, özellikle dünyaca ünlü kişiliklerle yaptığı röportajlarıyla haklı bir ün kazandığı anlatıldı. Ardından **"Doğmamış Çocuğa Mektup"** üzerine tartışıldı.

Kitap yazarın, evli olmadığı bir insandan istemediği halde hamile kalması üzerine, hamileliği boyunca çocukla yaptığı, yaşama bakışını sergileyen konuşmalardan oluşuyor.

Fallaci, çocuğuna **"Sen yüreği ve beyni olan biri olarak yetişirsen, seni erkek ya da dişi olarak şekillendirmeye çalışan korkaklığa boyun eğme"** şeklinde sesleniyor.

Söyleşiye katılanlar **Orianna Fallaci**'nin çocuğu gerçekten isteyip istemediğine emin olmadığını, gerçekten istiyorsa bir insan için dokuz ay yatmaya katlanması gerektiğini, her zamanki işine ve faaliyetlerine doğumdan sonra dönebileceğini savundular. İtalyan ve Türk toplumlarının kadın-erkek ilişkisine ve evli olmayan bir kadının anne olmasına yaklaşımlarının benzerlik gösterdiğinin vurgulandığı

AYRILIK

kaya yengeci değiliz ki
ayak seslerimizden kaçalım
kırlangıç sürüsü değiliz ki
sıcaktan sıcağa göçelim
dost olabiliriz sizlerle
ova ağacına yaprak
çoban heybesine katık
karanlığa göz
kuytuya ses olurduk belki de
o zaman düşünürdü
ayrılık

RÜSTEM ASLAN
İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi

Ayzenştayn'ın ve sinema sanatının başyapıtı 63 yıllık "Potemkin Zırhlısı" gösterimde

"Potemkin" Ortaköy'e demirledi

Sadık ALBAYRAK

Sinema yirminci yüzyılın sanatıdır. O da, yüzyılımız gibi başdöndürücü bir değişim içindedir. Ama bu acımasız altüst oluş boyunca, öyle yapıtlar vardır ki değerlerinden hiçbir şey yitirmezler. İşte "Potemkin Zırhlısı" bu filmlerden bir tanesidir. O "Potemkin Zırhlısı" ki sinema tarihi boyunca, üzerinde en çok konuşulan; dünya görüşleri, eğilimleri ne olursa olsun sinemacıların hep övgüyle sözettikleri; "Bütün Zamanların En İyi Filmi" olma özelliğini taşıyor.

Sergey Ayzenştayn'ın ve sinema sanatının bu baş yapıtı 63 yıl sonra Türkiye'de ilk kez "ticari" gösterimde. Film daha önce, 70'li yıllarda Sinematek'te izleyiciye sunulmuştu. Prof.Alim Şerif Onaran ise filmin ülkemizde 30'lu yıllarda gösterildiğini söylüyordu: "Ben o tarihte İzmir'dre izlemiştim. Yalnız bir ara, ikinci dünya savaşından sonra sansür edildi."

Ayzaştayn gerçek bir olayı ele alıyordu . 1905 Rus Devrimi sırasında Potemkin Zırhlısı'ndaki ayaklanmayı ve bu ayaklanmayı coşkuyla destekleyen Odessa halkının yiğit ve acı serüvenini anlattığı filmde yaşananları olağanüstü etkileyici biçimde perdeye yansıtıyordu.

Potemkin Zırhlısı'nı ölümsüz kılan neydi?

Sinema tarihçisi Nijat Özön bu soruyu şöyle yanıtlıyor: "1905'te Çarlık Rusya'sındaki ayaklanmaya katılan bir zırhlının serüvenini her türlü fazlalıktan sıyırmış, şaşırtıcı bir yalınlıkla veren, baş oyuncu olarak yığınları kullanan, büyük bir çerçeveleme, sahne düzeni, ritm duygusu taşıyan, kurguyu en gelişmiş biçimiyle kullanan bu yapıt, sessiz sinemanın bu yeni sanata getirdiği tüm deneyimleri, Çaplin'le birlikte sinemanın tek dehası sayılan Ayzenştayn'ın yaratıcılığı ile birleştiriyor, bugüne dek kolay kolay aşılamayan bir düzeye eriştiriyordu."

Ayzenştayn Potemkin Zırhlısı'nda sinemaya yepyeni şeyler kazandırmıştı: Tek te bireylerin yerine, olayın asıl öznesi olan kitlelerin kahramanlığı. Olağanüstü bir kurgu tekniği. Bu kurgu aracılığıyla izleyici üzerinde kurulan çarpıcı, coşturucu etki. Ayzenştayn coşkudan sözederken şöyle diyor:

"Bize verilen bir şey vardır: İnsanlık tarihinin büyük dönemeçlerine topluca katılmak ve bu dönemeçleri yürekten duymak. Tarihin bir anını yeniden duymak coşturuculuğu doruğudur ve bu süreçle birleşme duygusudur. tarihle birlikte yürüme duygusu. Yaşamın coşkunluğu da budur."

Ayzenştayn'ın söyledikleriyle filmde gerçekleştirdikleri birbirlerini tamamlıyor. İşte büyük yönetmenlerden Luis Bunuel'in film hakkında söyledikleri: "Beni ençok etkileyen filmler arasında yeralan Potemki Zırhlısı'nı izlerken duyduğum coşkuyu unutamam. Sinema çıkışında, Alésia yakınındaki bir sokakta barikatlar kurmaya hazırlanıyorduk ki polis olaya el attı... Hep söylemişimdir; sinema tarihinin en güzel filmidir bu."

Profesör Onaran filmi değerlendirirken, daima dünyanın en büyük on filmi arasına girdiğini belirterek etkileyiciliği üzerinde duruyor: "Hitler'in propoganda bakanı Göbels bile bu filmi adamlarına gösterip, sizde böyle filmler yapacaksınız, diyor... Filmde bir Odesa merdivenleri sahnesi vardır ki bir kurgu şaheseridir."

Onaran'ın kurgu şahesere dediği bölümlerin çekildiği Odesa merdivenlerinin

Potemkin şaheserinin doğuşuna yol açtığı söyleniyor. Ayzenştayn, Nina Agadyonava -Şutko'nun yazdığı senaryodan 1905 devrimini anlatan bir film çekmekle görevlendiriliyor. Potemkin ve Odesa ile ilgili pek geniş olmayan birkaç sahne var bu senaryoda. O sahneleri çekmek için Odesa'ya gelen Ayzeştayn'ın kentin ünlü merdivenlerini görmesi yeni düşünceler uyandırıyor kafasında. Böylece senaryoyu bir kenara bırakan Ayzenştayn, filmin tümünü Potemkin ayaklanması ve Odessa merdivenlerindeki kıyım üzerine yeniden kurar.

Yazılmakla bitmeyecek bir film Potemkin Zırhlısı. Bugüne dek pekçok yerde adına rastlamış, bu filmi görmemiş olmanın büyük acısını duymuştuk. Şimdi önümüzde sevindirici bir olanak var. Bu olanağı yaratmakta emeği geçen, filmin getirticisi Ulus Film'den Ömer Pekmez'le görüştük.

"Normal şartlarda bir film ithalatçısı, böyle 1925'lerde çevrilmiş bir filmi getirmez. Ama biz sinemayı sanat olarak gördüğümüz için filmi getirttik. Gerçekten de tahminimizin üstünde bir ilgiyle karşılandı.

Filmin gösterildiği Ortaköy Kültür Merkezi'nin yöneticisi Çetin Yılmaz da ilginin, OKM'nin her zaman karşılaştığı potansiyelin çok üzerinde olduğunu belirtiyor: "Potemkin genç kuşakların tanımadığı bir film. Film öncesinde filmle ilgili anlatımlı bir saydan gösterisi de sunuyoruz. Bir de filmle ilgili Ayzenştayn'ın kimi çizimleri, desen çalışmaları var, onları sergilemeyi düşünüyoruz."

Filmden çıkışı Boğaziçi Üniversitesi'nden bir grup öğrenci ise izlenimlerini şöyle dile getirdiler: "Bugünkü teknik olanaklardan yoksun olmasına rağmen muhteşem bir olay... Ayzenştayn'ın hareket yaratmadaki gücü ise olağanüstü."

Bize sorarsanız, bu olağanüstü deneyi kendiniz yaşayın, bir an önce bu gemiye binin. Potemkin Zırhlısı yılın sinema olayı. Ne yapıp, edip görülmeli!

Bu adam ne yapıyor?
Sayfa 13'e bakınız

POTEMKİN'DEN NOTLAR

Chaplin sezgisi: *Potemkin Zırhlısı'nı "Bütün Zamanların En İyi Filmi" diye niteleyen ilk kişilerden biri Charlie CHAPLİN'di.*

Potemkin tutkusu: *Sinemateklerin birinde, filmin çocuk arabalı sahnesi, onu çok seven biri tarafından kesilerek çalınmıştı.*

Trajedi yapısı: *Ayzenştayn filmi beş bölümlük klasik bir trajedi yapısında kurmuştu. Her bölüm kendi içinde iki karşıt yön taşıyordu.*

"Taşlar bile kükredi": *Uyuyan, uyanan ve ayağa kalkan üç ayrı durumda aslan heykeli arka arkaya gösterilerek, halkın baskıya karşı ayaklanması çarpıcı bir şekilde simgeleniyordu.*

Çürüğe çıkmış zırhlı: *Potemkin'le aynı cins "On İki Havari" adlı, çürüğe çıkmış ve Sivastopol'da kıyıya çekilmiş gemi onartılarak kıç güvertesi açık denize çevrildi. Filmin güverte bölümleri, bu durumda gemi hareketsizken çekildi.*

Filoya hücum: *Potemkin'in Filo'yla karşılaşması sahnesinde Ayzenştayn, yabancı bir ülkenin filosunun tatbikatını gösteren bir haber filmini kullandı. Filmin gösterildiği yabancı ülkelerde bunlar, Sovyet Donanması'nın yeni gemileri sanıldı. Alman parlemantosunda genel görüşme açıldı bu yüzden.*

Ucu ucuna: *Film, 21 Aralık 1925'te, Bolşoy Balesi'ndeki galaya son anda yetiştirildi. Ayzenştayn ve görüntü yönetmeni Tisse biten makaraları birer birer götürürken,son makarayı, yönetmen yardımcısı Alexandrov ulaştırdığında filmin yarısı gösterilmişti bile.*

Profesör Alim Şerif Onaran:

"Sansür çağdışıdır

Profesör Alim Şerif Onaran, 26 Aralık Pazartesi günü **Beyazıt Kütüphanesi**'nde **"Sinemada Bugünkü Sansür Düzeni"** konulu bir konferans verdi.**Onaran**, 1986'ya kadar sansür yetkisinin bir tüzükle **polise** verilmiş olduğunu, o yıl çıkarılan bir yasayla bu yetkinin **Kültür Bakanlığı**'na devredildiğini söyleyerek bunun çok önemli bir değişiklik olduğunu belirtti. **Yeni Yasa**'nın **Anayasa**'daki kimi kısıtlamalara dayandığını belirten **Onaran,** ayrıntılı bir açıklamasını yaptı. Yasayla getirilen Denetleme Kurulu'nun 2/3'ünün devlet memurlarından, yalnızca 1/3'ünün sinemacılardan oluştuğunu belirterek bunun olumsuzluğuna işaret etti.

İletişimdeki hızlı gelişmelerin sansürü artık anlamsız ve çağdışı kıldığını ve kısa sürede ortadan kalkacağına inandığını söyleyen **Profesör Onaran,** konuşmasını son yasayı değerlendirerek noktaladı: "**Denetleme yetkisinin Kültür Bakanlığı'na verilmesi bir ilerlemedir. Festival filmlerine sansür uygulanmaması da bence epey demokratik bir gelişmedir. Fakat bunun Türk Filmleri'ne uygulanmaması, adaletsizlik. Gerileme de var; Valilere tanınan film yasaklama yetkisi. Bu tamamen anti-demokratik bir uygulamadır."**

Aynı Aşk İki Kere Yaşanabilir mi?

AĞIT-Requem/Yönetmen ve Senaryo: Zoltan Fabri/Görüntü Yönetmeni: **György İlles**/Müzik: **György Vukan**/Oyuncular: **Edit Frajit, Lajos Balazovits, Laszlo Galffi, György Kalman**

Yaşamları olağanüstü koşullarda kesişen Gyula Pelle ve Netti, onların yaşamlarında ve anılarında unutulmaz yeri olan Istvan Hannover, onun acı sonu... **Zoltan Fabri** ustanın **Istvan Hannover**'e adadığı "**Ağıt**"ı karşımıza bu üç insanın, düğüm noktasını 1951'de işkenceyle öldürülen Hannover'in oluşturduğu, benzersiz öyküsünü getiriyor. Macaristan tarihinin önemli dönüm noktalarında, yaşamları oradan oraya savrulan bireyleri derin bir duygusallık ve insancıllıkla ele alıyor Fabri. Ve kimden gelirse gelsin, insan hayatına, kişiliğine, düşüncelerine yönelik baskıları reddeden bir film koyuyor ortaya.

Gecenin bir yarısında, kocasını görmeye gelen genç adam Netti'ye öldürülen sevgilisi Hannover'i anımsatır. Küllenmiş anılar, tutkular su yüzüne çıkar gece boyunca. Hannover'le yarım kalan aşkı, Hannover'in başkaldırı, şiir, dürüstlük ve acı dolu yaşamından kimi anlar/fotoğraflar birer birer canlanmaya başlar. Gyula Pelle ise koğuş arkadaşı Hannover'in dilinden düşürmediği aşkın kahramanı ile yüzyüzedir. Hannover'in gördüğü işkencelerin tanığı olarak yaşamının bu trajik kesitini; ama asıl, Hannover'in gözüyle Netti'yi gitirir perdeye.

Zoltan Fabri, baştan sona kahramanlarının gözüyle anlatıyor öyküsünü. Üç değişik insanın parça parça anılarından hem onların bireysel gerçeği, hem de Macaristan'ın bir döneminin toplumsal gerçekleri çıkıyor ortaya. Bu yöntem, aynı zamanda filmin biçiminde de yankısını buluyor. Kahramanların anıları, tutkuları çarpıcı bir etkiyle yansıtılıyor. Filmin olağanüstü kurgusu, kimi tekrarlar, kimi ağır çekimler filme şiirsel bir anlatım kazandırıyor. Her sözü, her sahnesi bütünüyle işlevsel, ilmek ilmek örülmüş bir örgü çıkarıyor ortaya.

Fabri şöyle bir soru koyuyor önümüze: Tutku bir başkasına aktarılabilir mi? Hannover'in sürekli sözünü ettiği sevgilisine olan tutkusu Gyula'ya aktarılmış gibidir. Netti ise yarım kalan aşkını Gyula ile sürdürebilir mi?

Aynı aşk iki kere yaşanmaz, diyor Fabri. Ama aşkın gücü ölümsüzdür. Netti Agoston ile evlenerek, toplumda yaşanan baskılara gözünü kapamış, Hannover'in yaşadığı haksızlığı sineye çekmiş gibidir. Gyula'nın ziyareti, ona ölmeyen aşkını tüm gücüyle yeniden duyurur. Ve o aşk yaşamının sahte değerlerine, duyarsızlığına bir son vermeye çağırır onu. Agoston'u terkedip gittiğinde Hannover'in artık ulaşılmaz olduğu tüm acımasızlığıyla bir kez daha belirir, ama Netti için yeni bir başlangıçtır bu aynı zamanda.

Zoltan Fabri, yıllar sonra da olsa bu filmle haksız yere öldürülen **İstvan Hannover**'den Macar toplumu adına özür diliyor.

YENİ YIL'DA YAYINEVLERİ BİZE NELER HAZIRLIYOR

Gül KARATAÇ
Mustafa ARSLAN

Biz gençler okur kitlesinin önemli bir kesimini oluşturuyoruz. Bu nedenle yayınevleri ile '89 planları üzerine görüştük. Amacımız yeni yılda, yayın dünyası ile ilgili bir fikir edinebilmekti. Ancak yetkililere göre, plan yapmalarının önünde engel olarak kâğıt sıkıntısı ve okur sayısındaki azalma, duruyor.

Ada Yayınları'ndan **Tarık Korkmaz,** "Geçenyıl birinci hamur kâğıdı aldığım fiyata şimdi üçüncü hamuru zor alıyorum. Kâğıt karaborsada." diyor. Basın üzerindeki baskıların da kendilerini olumsuz etkilediğini söyleyen Korkmaz, bu ülke insanının kitapsız kalmayacağını belirterek, "Batı Avrupa'dayaklaşık 20 yıldır kullanılan KASET-KİTAP yapmayı da düşünüyorum. Bu sefer de olayın edebi yanı gündeme geliyor." şeklinde konuşuyor.

Ada Yayınları yeni yılda şiir, roman, öykü, deneme, inceleme ve sanat kitap dizilerini sürdürüyor. Ayrıca genç yazarların ilk kitaplarının da yer aldığı *"İlk Kitaplar"* dizisi de sürecek.

Afa Yayınları, *"Sinema Dizisi"*ni sürdürmekle birlikte, yeni bir *"Caz Dizisi"*nin yayımına başlıyor. Ayrıca *"21. Yüzyıl'a Doğru"* dizisi, *Edgar Morin'in "Avrupayı Düşünmek"* kitabı ve 400 Amerikalı Bilim Adamının hazırladığı *"Global 2000"* ile sürüyor.

Amaç yayıncılık çok çeşitli konulardaki dizilerin yayımını sürdürüyor. "Nedir?" dizisinden *"Tarihsel Materyalizm Nedir?"* kitabı hazırlanıyor. Asım Bezirci'nin bir incelemesi, *"Nazım Hikmet"*, Herkül, Millas'ın Türk-Yunan ilişkilerini tartışan, *"Tencere Dibin Kara"* ve Stalin dönemini tartışan, *"Bitirilmemiş Devrim"* kitapları ilk yayınlanacaklar arasında. Bunları, Ali Nesin'in *"Matematik Yazıları"*, Tevfik Çavdar'ın *"Darbe-i Demokrasi Tarihi"* ve *"Askeri Sanayi Kompleksi"* izleyecek. Amaç ayrıca *"Politik Klasikleri Nasıl Değerlendirmeli?"* konusunda yeni bir diziye başlıyor.

'89 planları üzerine görüştüğümüz **Ayrıntı** Yayınevi sahibi **Ö. Faruk**'da, program yapmakta güçlük çektiklerini söyleyerek, "Özal'ın müdahale edemediği tek muhalif odak, yayınevleridir. O da bunun farkında olduğu için Seka grevinin sonuçlanmaması için elinden geleni yapıyor. Kâğıt sıkıntısı ile yayınevlerini susturmaya çalışıyor. Biz de becerebildiğimiz oranda yayın programımızı gerçekleştirmeye çalışacağız." diyor.

Ayrıntı Yayınevi, farklı politik sistem ve rejimlerin teorileriyle halklarının gündelik hayatları arasındaki ilişkiyi araştıran, yeni bir *"Gündelik Hayat Dizisi"*ne başlıyor. Bruce Brown'ın *"Gündelik Hayatın Eleştirisi"* ve yeni bir devrimi yaşayan Nikaragua'nıng ünlükyaşamı üzerine Salman Rushdie'nin *"Jaguar Gülüsü"* bu ay çıkıyor. Ayrıca, İris Murdokh'ın tabuları, cinsellik ve ruh çözümleme yöntemini mizahi bir dille ele alan *"Kesik Bir Baş"* romanı ve Rosalind Coward'ın *"Kadınlık Arzuları"* incelemesi yayımlanacak. Yakın dönemde, Mark Poster'in *"Eleştirel Aile Kuramı"*, Raymond Williams'ın *"İkibin Yılı"* ve Paulo Freire'in *"Ezilenlerin Pedagojisi"* adlı kitapları okura sunulacak.

"Yayınevi için her yeni gün yeni yayın dönemidir" diyen **Can** yayınları sahibi Erdal Öz, önümüzdeki gün ve aylarda öncelikle çıkarmayı düşündükleri kitapları açıkladı.

Can yayınları *"Türk Yazarları Dizisi"*nden Orhan Kemal'in *"Bereketli Topraklar Üzerinde"*sini, Pınar Kür'ün *"Bir Cinayet Romanı"*nı, Mehmet Eroğlu'nun *"Adını Unutan Adram"*ını, Tahsin Yücel'in *"Aykırı öyküler"*i ve Yılmaz Güney'in üç kitabı *"Hürem, Salpa, Sanık"*nı yayınlayacak. *"Çağdaş Dünya Yazarları"* dizisiyse, G.G. Marquez'in *"Kolera Günlerinde Aşk"* ve Salman Rushdie'in *"Geceyarısı Çocukları"* ile sürecek.

Metis yayınevi ise, "Çıkartmayı düşündüğümüz yeni kitaplar var. Ancak baş sorun kâğıt. Maliyet fiyatları çok yüksek. Bizim amacımız zengin olmak değil, kültür hizmeti. Pahalılık okura yansıyor. Zaten kitabı öğrenciler okuyor. Sizinde durumunuz malûm! diyor. Metis yayınlarından yakında çıkacaklar arasında Thomas Bernhard'ın *"Wittgenstein'in Yeğeni"* romanı, Peter Wolke'in *"Sinemada Göstergeler ve Anlam"*'ı, Tomris Uyar'ın derleyip çevirisini yaptığı *"1001 Mantık Yasası"* ve John Berger'in *"Picasso'nun Başarısı ve Başarısızlığı"* adlı eserler yer alıyor.

Yeni nesilin kitap okumaya yöneltilmediğini, bunun da kültürsüz bir nesil oluşmasına neden olduğunu söyleyen **Özgür** yayınları, inceleme türü kitaplara yöneleceklerini belirtirken, Varlık yayınları ise, kâğıt sıkıntısı nedeniyle program yapmak istemediklerini dile getiren yayınevleri arasındaydı.

KASET

Ahmet Kaya/Resitaller I

"Ahmet Kaya olayı" bu kez de, sanatçının daha önce yayımladığı kasetlerden seçilmiş parçaları kapsayan **"Resitaller I"** ile sürüyor. Tamamı konser kayıtlarından oluşan kasette II **Ahmet Kaya** bestesinin yanısıra şiirler ve türküler yer alıyor.

Kasetin ilk dikkati çeken özelliği müzikten çok şiirin, bir başka deyişle sanatçının sesinin ön planda oluşu. Yalnızca bağlama ile yorumlanan besteler müzikal düzeylerini önemli ölçüde yitirmişler. Zaten **Ahmet Kaya** da çalmaktan çok söylemeye, şiir okumaya ağırlık vermiş. Seçmelerden oluşan bir kaset **Ahmet Kaya** hayranlarını epey memnun edecek sanırız. Yaptığı müzikten hoşlanmayanlara ise, sanatçının izleyicisiyle kurduğu diyalog ilginç gelebilir.

Daha önceki kasetleri onbinler satan **Ahmet Kaya**'nın **Resitaller I** adlı kaseti bakalım ne kadar satacak.

Ayşegül Aldin / Ve Ayşegül Aldinç

Bu duygulu, yumuşak sesi uzun süredir biliriz. "Sanatçı yıllardır sürdürdüğü müzik çalışmasının bir kasette somutladı en sonunda.

Kaset **Timur Selçuk, Barış Manço, Atilla Özdemiroğlu, MFÖ'den Fuat ve Özkan, Ali Kocatepe** gibi ustaların bestelerinden oluşuyor. Farklı yapılarda 12 parça yer alıyor kasette. Biri hariç tamamı çeşitli Türk bestecilerin birbirinden güzel parçaları, **"Böyle Bırakma"**'nın bestesi ise **Jiri Zmozek**'e ait. Bu çeşitlilik, bir yandan kasetin olumlu bir yönü olarak beliriyor, aynı zamanda da en büyük zaafı. Yukarıda saydığımız imzaları taşıyan besteler elbetteki düzeyli, ama ortak bir müzik çizgisi yakalamak olası değil. Bu haliyle kaset oradan buradan toparlanmış izlenimi veriyor.

Yine de bu kaset özellikle gençler arasında epey tutulacak gibi görünüyor. Bunda en önemli etken **Ayşegül Aldinç'**in güzelim sesi ve ustalıklı yorumu hiç kuşkusuz ve tabii TV'de sıksık görünmesi.

"Kara Sevda." "Gülbeyaz" ve **"Gözlerin Su Yeşili"** kasetin en güzel parçaları. Dikkati çeken diğer şarkılar ise **"Ha-**

yır", "Bir Kız", "Anlatmak İstediğim Bazı Şeyler Var" ve **"Mavi Maviydi Gökyüzü."**

KİTAP

BOZKIRKURDU

Bozkırkurdu / Hermann Hesse / Çeviri: İris Kantemir / AFA Yayınları / 218 sayfa / 5000 TL.

Bu kitap kendisini Bozkırkurdu diye nitelendiren bir adamın anılarını anlatıyor. Bu kitapta yazar tarafından başka biri olarak yaşamından önemli kesitler anlatılan kişi belki de Felsefeci Hermann Hesse'in ta kendisi. Bunu belki hiçbir zaman öğrenemeyeceğiz. Ama ne önemi var?

Bozkırkurdu, "ışığı arayanların" ve dış dünyayla kendi yaşamlarının çelişkilerini görerek, gelgitlerle sürekli arayışların sancıları içinde kendini yenileyebilenlerin öyküsüdür.

Hangimiz "yaşamın anlamı nedir, nasıl bir insan olmalıyız, kişiliğimizi değiştirip geliştirebilecek miyiz?"in sancılarını çekmiyoruz ki? İşte bu kitaptaki yazılar, düşünceler, bunların tümü, varolma sorunları ve anlamını yitirmiş yaşamına anlam katmak çabasında olan insanların gereksinmeleriyle dolu, zengin bir evreni barındırıyor.

"Günümüzde yaşamak ve yaşamdan zevk almak isteyenler senin ve benim gibi olmamalı. Gürültü yerine müziği, zevk yerine kıvancı, para yerine ruhu, iş yapıyor diye koşuşturma yerine yaratıcı gerçek çalışmayı, duygu oyunları yerine tutkuyu yeğleyen bir insanın yuvası bu cicili bicili dünya olamaz." Peki bu insanlar nasıl yaşayacak, dünya nasıl yaşanır hale gelecek? Bu soruların yanıtını, "birey"i ve psikolojik çözümlemesini bozkırkurdunun kişiliğinde yansıtan bu kitapta aramak yanlış olur. Ama Bozkırkurdu, bu sorunların çözümü için derin, düşünebilmenin ve dünyaya bilimsel yaklaşımın gerekli ve olanaklı olduğunu gösteriyor.

Kısacası, değişimden yana olanların alacağı çok şey var Bozkırkurdu'nda.

Bütün Yönleriyle MEVLÂNÂ Celâleddin / İsmet Zeki Eyuboğlu Özgür Yayın - Dağıtım / 168 sayfa / 4000 TL.

Mevlana'nın yaşamı ve o dönemde Anadolu'nun düşünselliği, Mevlevilik ve nasıl ele almak gerektiği konusunda değişik açılardan görüşlerin irdelendiği bir kitap.

Mevlanayı başkalarının ağzından değil, kendi azından dinleyip anlama, yolunu seçerek değerli bir eser yaratmış İsmet Zeki Eyüboğlu.

Ama Mevlana'nın Ozanlığına daha çok vurgu yapılmış. Mevlana'da yeni platonculuk arayışlarının da izlerini ele alan eser, yazarın akıcı diliyle birlikte, zevkle, okunabilir.

SATRANÇ SATRANÇ SATRANÇ SATRANÇ SATRAN

Nedir satranç?

Siyah beyaz 64 kareden oluşan bu gizemli diyagramın gücü nereden kaynaklanıyor?

Sadece 32 taşın, 64 kare üzerindeki, bilgisayarın hesaplayabildiği 118 milyar değişik hareketini izlemek, birçok olasılık içinden en iyi hamleyi seçmek. İşte tüm hüner burada.

İlk olarak M.Ö 3000 yıllarında Hindistan ve Mısır'da satranca benzer oyunlar görülmüş. Murret'e göre 570 yılında Hindistan'da, 600 yıllarında da İran'da görülen satrancın 7. yy.'da Araplar öğrenmiş ve "satranç" adını vermişler.

Satrancın adı Hintçe Satturanga'dan gelir. Anlamı ise 4 cins figürün 4 ayrı silahla sunulmasıdır. Bu 4 figür konusunda değişik yorumlar vardır. Bazılarına göre bu dört figür **"hava, ateş, toprak ve su"**, bazılarına göre ise "4 mevsim"i temsil eder. Buna göre en kuvvetli taş olan ve "Ferz" denilen vezir ateşi canlandırır, alimleri temsil ederdi. **Kale toprak, fil hava, at su şah ise kainatı** temsil ederdi. Bu yorumlar taşların geometrik şekillerinden doğmuştur.

Bir Arap efsanesine göre satrancı ilk bulan, tebaasız bir şahın hiçbir gücü olmadığını belirtmek isteyen bir Brahman'dır. Satrancın bulucusu Brahman oyunu Şah'a sununca Şah çok beğenir ve Brahman'ı ödüllendirmek ister. Kendisine bir istekte bulunmasını söyler. Bunun üzerine Brahman, 64 haneli diyagramın ilk karesine 1 ikinciye 2, üçüncüye 4, dördüncüye 8 yani her haneye bir öncekinin iki katı kadar buğday tanesi konularak kendisine verilmesini ister.

Bu alçak gönüllülüğe şaşıran Şah yine de Brahman'ın isteğini kabul eder. Fakat uygulamaya gelince bu isteği karşılamak için Hindistan'ın buğdayının yetmeyeceği anlaşılır.

Gerçekten de Brahman 18 Kentriliyon 446 Katriliyon 744 Triliyon 73 milyar 709 milyon 551 bin 615 tane buğday istemektedir. Bu kadar buğdayı yetiştirmek için dünyanın 76 misli büyüklüğünde bir kara parçası gerekmektedir.

İşte 64 kareden oluşan bu diyagramın gizem kapısı böyle aralınıyor.

Günümüzde giderek yaygınlaşan ve pedegoji biliminin bir parçası haline gelen satranç; uzun yıllar önce yaşamış ünlü pedagog ve devlet adamı **Benjamin Franklin**'e göre **"Günlük hayatımıza kazandırdıklarını bitmez tükenmez bir enerji yaratması, geniş bir açıyla olayları tartma, doğru ve kesin düşünceye en kısa yolla ulaşma, ani kararlar verebilme kabiliyetini arttırma"** şeklinde nitelendirilmiştir.

Ünlü yazarımız **Aziz Nesin'**in bir yapıtında ise satranç hakkında şu satırlar rastlıyoruz: **"Ben çocuklarıma (Nesin Vakfında yetiştirdiği) satrancı dünya şampiyonu olsunlar diye öğretmem. Hele birbirlerine üstünlük kurup sevinsinler diye hiç öğretmem. Ben çocuklarıma satrancı; günümüzde giderek kompleks bir yapıya doğru giden dünyamızın karmaşık olayları içerisinde dikkatlerini bir nokta üzerinde yoğunlaştırıp sağlıklı bir şekilde bu kompleks yapıdan sıyrılmalarını, ereklerine en doğru ve kesin bir yolla ulaşmalarını sağlamak amacı ile öğretirim."**

İşte bu özelliklerinden dolayı satrancın gelişmesini, düzeyini, bununla birlikte oyunlardan örnekleri, açılış prensiplerini, analizini, strateji ve taktiğin tüm özgül durumlarını, satranç ustalarının çalışmalarını, aydınlarımızın satranç üzerine düşüncelerini aktarmaya çalışacağım.

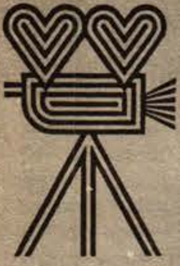
Satranç tutkunu arkadaşlarımın görüş, eleştiri, öneri ve çalışmalarıyla bu köşenin daha da zenginleşeceğine inanıyorum.

ZÜHEYİR KİMYONOK

Ya bunlar?

Şimdi de 14'e bakınız

"Genç olmak keyifli"

Tamer BARAN

"Muzır Film"de bir kenar mahalle çocuğunun son iki günü anlatılıyor. Cinsel açlığın son iki günü.. Çevre, iletişimsizlik gibi nedenlerle içine düştüğü bunalım ve kendi bulduğu çözümle kurtuluşa ulaşması..

"Birisi bir kadına saldırıyor ve insanlar yine ilgisiz.. Vermek istediğim de buydu. Çünkü bu ilgisizlik önemli bence, Türkiye için önemli. "Küçük insanları, küçük insanların sorunlarını, mutluluklarını anlatmak istiyorum."

Kır kökenli bir aile.. İstanbul'a yerleşeli birkaç yıl olmuş. Çocuklarından birisi henüz oyun çağında. Bir akşam, bir arkadaşıyla evden kaçıp yazlık sinemaya gidiyorlar. Duvarda insanların oynadığını görmek çocuğun hoşuna gidiyor, sinemayı seviyor, hemen her gece evden kaçıp o büyülü dünyaya giriyor. Kimi filmleri dört-beş kez seyrediyor. Bıkmıyor sinemadan, bir tutku büyüyor içinde, bir filiz yeşeriyor usul usul. Çocuk henüz altı yaşında.

Sonrası?

"Sonraları, yavaş yavaş her filme gitme dönemi bitti bende. Artık yönetmenlerine göre filme gitmeye başladım. Ortaokuldaydım. Bana filmlerin asıl yönetmenlerin eseri olduğunu kimse söylememişti,

ama galibe sezgiyle bir şey yakalamıştım, yönetmen iyiyse film de iyi oluyordu.. Ortaokul sonraları doğru sinemayla ilgili okumaya başladım. Lisede küçük küçük senaryo çalışmalarım başladı."

O dönemde karikatürist Beniç Ak'la ve onu sayesinde senarist Fehmi Yaşar'la ve başka sinemacılarla tanışır. Zaman zaman biraraya gelip sinema üzerine konuşur, tartışırlar. Derken ünlü yönetmenlerimizden biriyle tanışma fırsatını yakalar Cemal. Yönetmen, "bir şeyler yazıp getirmesini" söyler, ama gelen senaryoyu okumaz bile. Aylar sonra yönetmenin birlikte çalıştığı senarist çağırır Cemal'i, senaryosuna ilişkin konuşurlar. "**Sende ateş var, ama birinin tetiği çekmesini öğretmesi gerekiyor**" der ünlü senarist. Böylelikle birlikte çalışmak üzere anlaşırlar. Ama bu hiçbir zaman gerçekleşmez. Çünkü senarist ve yönetmen Almanya'ya giderler. Gitmeden önce de, döndükten sonra da aramazlar Cemal'i.

Onlardan gelecek çağrıyı beklerken yeni bir fırsat yakalar Cemal.

"Çok sorun var. Ama genç olmak keyifli. Bu zorlukları yaşamak da keyifli. 40 yaşında boş bir adam olmaktansa genç olmak daha iyi bence.."

"Sinema çevresine girmeye çalışıyordum ya, bir gün Füsun Demirel geldi. Tunç Başaran 'Biri Ve Diğerleri'ni çekiyordu, bir oyuncu lazımmış. Böylece seti görme olanağım oldu. Filmde mutfaktaki aşçı yamaklarından birini oynadım, bu arada yönetmenle aramızda bir diyalog kuruldu. O da sanıyorum şuradan çıktı: Ben sette yönetmen yardımcılarının kimi hatalarını düzeltiyordum. Yönetmen bunları farketti sanıyorum. Film bitince bana, 'Seni adamım ilan ediyorum' dedi."

"**Biri Ve Diğerleri**"ndeki o küçük rol asistanlık yolunu açar Cemal'e.

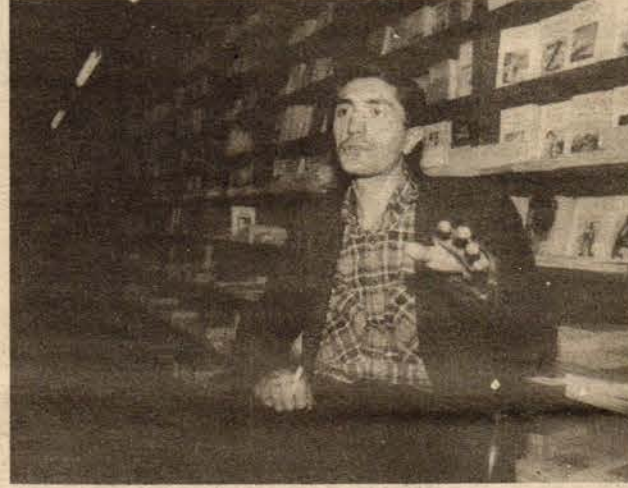
Başka yararları da olur o çalışmanın. Seti tanır, teknik açıdan geliştirir kendisini. Ardından, kendi deyimiyle, "sadece orada gördükleriyle" 18 dakikalık bir kısa film çeker: "**Muzır Film**".

"Film'de bir kenar mahalle çocuğunun son iki günü anlatılıyor. Cinsel açlığın son iki günü.. Çevre, iletişimsizlik gibi nedenlerle içine düştüğü bunalım ve kendi bulduğu çözümle kurtuluşa ulaşması.. Liseden kalma bir öykü vardı kafamda. Sonra bir gün vapurda bir çocuk gördüm. Aşağı iniyor, yukarı çıkıyor, gözleri güvertede oturan bir kadının bacaklarında, kadın mini etek giymiş, çocuğu etkilediği belli. Çocuk müthiş bir sancı içerisinde. İşte o olay filme son noktayı koydu. Senaryo kafamda tamamlandı."

Senaryoyu yazdıktan sonra Füsun Demirel ve eşine götürür Cemal. Okur, beğenirler, rol almak isterler. Sinema-TV bölümünden iki son sınıf öğrencisi de katılır çalışmaya. Başrolü "Taner Barlas Mim Tiyatrosu"ndan Yaşar Eyüpoğlu üstlenir. Gerisi oradan buradan, kimisi sokaktan, böylece ekip tamamlanır. İstanbul'un çeşitli semtlerinde yaklaşık bir ay çalışıp tamamlarlar filmi. Tabii pek çok güçlüğe göğüs gererek..

"Kimi güçlüklerle karşılaştık tabii. İlk günden itibaren çalışan insan sayısı azalmaya başladı. Aradıklarını bulamayanlar gelmez oldular çalışmaya. Öğrencilerle pek çok görüş ayrılığı çıktı arasında. Bu işin eğitimini görüyor olmalarına rağmen çok eksikleri vardı. Sinema duygusu eksikti onlarda, tutku yoktu."

Çevreden de değişik tepkiler gelir film çekilirken. Kimi semtlerde kim olduklarını bilmedikleri tipler gelir yanlarına, kısa film çekmek için izin almak gerekmediği halde sorular sorarlar. Atlatmak için başka çare yoktur. Sinema Bölümü öğrencisi olduğunu, ödev hazırladığını söyler Cemal.

Kimi çekimlerde çevreden toplananlar yüzünden çalışmakta güçlük çekerler. Kalabalık toplanıp da çalışmak olanaksız hale geldikçe ekip toplanır, gidip bir yerlere saklanırlar. Kalabalık dağılınca devam ederler. Epey ilgi vardır çevreden.

"Korkunç bir ilgisizlik vardı. Kimi çekimlerde, senaryo gereği, kalabalık yerlerde gizli çekimler yaptık. Örneğin Taksim'de bir otobüs durağında bir tecavüz sahnesi çektik. İnsanlar kamerayı görmedikleri halde, olayın gerçek olduğunu sandıkları halde ilgisiz kaldılar. Birisi güpegündüz bir kadına saldırıyor ve yine ilgisiz insanlar. Vermek istediğim de buydu. Çünkü bu ilgisizlik önemli bence, Türkiye için önemli. Türkiye'nin şu anki sorunları açısından önemli."

Senaryonun yazılması iki ay, çekimler bir ay, montaj ve seslendirme on gün sürer; geçen yılın fiyatlarıyla yaklaşık 700.000 lira harcanır. Sonuçta...

"4 yerde gösterildi film. İstanbul Fransız Kültür Merkezi'nde düzenlenen '24 Kare, 24 Zaman' kısa film şenliğinde, Boğaziçi Üniversitesi'nde, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nde ve İFSAK'ta. Şenlikte olumlu-olumsuz kimi tepkiler aldı film, çoğunlukla ilginç bulundu. İFSAK'ın yarışmasında ise her yıl olduğu gibi birinciliği değer yapıt bulunamadı nedense. Bir de Eskişehir'den Sinema-TV Bölümü'nden birileri geldi, beni Eskişehir'e davet ettiler bir haftalığına. Onların konuğu olacaktım, filmimi göstereceklerdi, öğrencilerle söyleşecektim, ama gelen giden olmadı bir daha."

Cemal önümüzdeki günlerde ikinci kısa filmini çekecek. Bu kez bir milyon lira gerekiyor. Şimdilik para biriktiriyor Cemal. Zamanı gelince, kendi deyimiyle, "**cesur bir atak yapıp, açlığı, sinemasızlığı göze alarak**" işinden ayrılacak ve filmini çekecek.

Başka çalışmaları da var: "**Bir Küçük Bulut**" isimli senaryosunu Korhan Yurtsever'e vermiş, onaylanırsa TRT'ye dizi olarak çekilecek. Önümüzdeki ay Fehmi Yaşar'ın yöneteceği bir filmde hem rol alacak hem de yönetmene asistanlık yapacak. Şubat ayında Tunç Başaran'ın çekeceği "**Uçurtmaları Vurmasınlar**" isimli filmde yönetmen yardımcısı olarak görev alacak.

Peki ama neden yönetmenlik? Neden sinema?

"Anlatmak istediğim şeyler var. Bana ilginç gelen, insanlarla paylaşmak istediğim şeyler var. Bunları anlatmanın bir aracı sinema. Sinemayı bildiğim için film yaparak anlatıyorum. İyi bir senaryo yazarı ve yönetmen olmak istiyorum. Kendi filmlerimi yapmak istiyorum. Küçük insanı, küçük insanların sorunlarını, mutluluklarını anlatacağım. Gündelik yaşamla ilgili şeyleri, sıradan, naif, ama duyarlı şeyleri anlatmak çok hoş.

Cemal, biraz farklı da olsa, genç bir insan sonuçta. 22 yaşında ve hem sinemacı, hem de Moda Kültür Merkezi'nin yöneticisi. Bu işleri yaparken sorunlarla karşılaşıyor olsa gerek..

"Kültür Merkezi'nde pek fazla sorunla karşılaşmadım. Çünkü Moda'nın her biriminde çalıştım. Bilet sattım, temizlik yaptım, yer gösterdim, yani akla gelebilecek her işi yaptım sinemayla ilgili. Buranın işlerini bildiğim için olsa gerek pek güçlük çekmiyorum.. Ama bazen, tanımayan birileri müdür olduğuma inanmıyorlar, şaşırıyorlar."

Peki ya sinemacılık yaşamında karşılaştığı güçlükler?

"Çok sorun var. Ama genç olmak keyifli. Bu zorlukları yaşamak da keyifli. Çünkü hepsi birikiyor. Sorunlarla karşılaştıkça çelişkileri görüyorsun. 40 yaşında boş bir adam olmaktansa genç olmak daha iyi bence.."

TELEVİZYON

PEHLİVAN

Güç koşullarda ailesini geçindirmeye çalışan Pehlivan Bilal'in umutsuz çırpınışları. Önünde iki çıkmaz yol vardır: Libya'ya işçi gitmek veya Kırkpınar başpehlivanlığı...

Zeki Ökten'in senarist **Fehmi Yaşar**'la "**Faize'e Hücum**"dan sonra ikinci ortak çalışması. Günlük yaşam içinde sıradan insanları sorunları, sevinçleri ve tutkularıyla ustalıkla anlatıyor "**Pehlivan.**" Aynı aileden üç kişiyle; Bilal babası ve oğlu arasındaki ilişkilerle toplumun yaşadığı değişmeyi incelikle yansıtıyor. Bilal rolüyle abartısız, olağanüstü oyunu **Tarık Akan**'a **84 Antalya Festivali**'nde **Altın Portakal, Berlin Film Şenliği**'nde ise **Jüri Özel Ödülü** kazandırdı. Kaçırılmamalı.

GURBET KUŞLARI

9 Ocak Pazartesi/TV 2 /20:35

Birkaç hafta önce TV'de izlediğimiz, Turgut Özakman'ın "Ocak" isimli oyununun sinema uyarlaması. 1964 yapımı filmin başrollerinde Filiz Akın, Tanju Gürsu, Pervin Par ve Cüneyt Arkın var; yönetim ve senaryo Halit Refiğ'in, diyaloglar Orhan Kemal'in imzasını taşıyor. Sinemamızın toplumsal konulara yönelen ilk filmlerinden olan Gurbet Kuşları, aynı yıl, 1. Antalya Film Şenliği'nde "En İyi Film" seçilmiş, yönetmenine de "En İyi Yönetmen" ödülünü getirmişti.

ANAYURT OTELİ

14 Ocak Cumartesi/ TV-1/22:35

Küçük bir kasabada otel işleten Zebercet'in, yalnızlık, sevgisizlik, cinsel bunalım içindeki yaşamı hızla acı bir sona doğru sürüklenir.. Anayurt Oteli geçen yılın en çok ilgi gören ve ödüllendirilen filmi. 1987 Antalya Film Festivali'nde "En İyi 2. Film" seçilirken, yönetmeni Ömer Kavur'a "En İyi Yönetmen ödülü kazandırdı. 87 Sinema Günleri'nde "En İyi Türk Filmi", 1988 Venedik Film Festivali'nde ise "Fibresci Ödülü"nü aldı. Zebercet'le olağanüstü bir oyun çıkaran Macit Koper'e Nantes Üç Kıta Film Şenliği'nde "En İyi Erkek Oyuncu" ödülünü, Serra Yılmaz'a ise Antalya'da "En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu Ödülü"nü getirdi. Mutlaka izleyin.

SİNEMA

Önümüzdeki günlerde, **Furyo**'dan tanıdığımız Japon yönetmen **Nagisha Oshima**'nın en önemli filmlerinden "**Duygu İmparatorluğu**" gösterime giriyor. **Oshima**'nın eski uzakdoğunun kültürünün önemli bir öğesi olan cinselliğe, bütün tabuları altüst eden bir tutumla yaklaştığı, birbirini bütünleyen iki filminden sonuncusu. Birbirini ölesiye bir tutkuyla seven bir çiftin trajik öyküsünü anlatıyor film. Cinsel ilişkileri ayrıntılarıyla vermesine rağmen, cinsel sömürü filmlerinin bayağılığına düşmeyen tam tersine büyüleyici bire tki taşıyan bir film "**Duygu İmparatorluğu**". 1978 **Cannes Film Festivali**'nde **Altın Palmiye** ödlünü kazanmış. Asıl adı "**Tutku İmparatorluğu (Ai No Borci)**" olan film **Türkiye**'de birincisinin adıyla **(Ai No Cornide) Dünya Sineması**'nda gösterilecek.

"Yer Demir Gök Bakır"ın yönetmeni öğrencilerle birlikteydi.

Livaneli anfi'de

İstanbul Üniversitesi Sinema Kulübü etkinlikleri çerçevesinde, 16 Aralık günü Hukuk Fakültesi Dış Anfi'de gerçekleşen "**Yer Demir Gök Bakır**" filminin gösterimine filmin yönetmeni **Zülfü Livaneli** de katıldı. Filmin saat 14.00'te gösterilmesinin ardından kürsüye gelen Livaneli öğrencilerle sohbet etti ve sorularını yanıtladı.

"Gençlerle ancak böyle zamanlarda biraraya gelebiliyoruz" diyen Livaneli böylesi bir etkinliğe katılmaktan mutlu olduğunu söyledi.

Anfiyi tıklım tıklım dolduran öğrencilere müzik ve sinema ilişkisi üzerine görüşlerini aktaran yönetmen, sanatımızda bireyin, insan psikolojisinin eksik olduğunu vurguladı.

Müzikle sinema arasında ritm duygusu bakımından bir bağlantı olduğunu belirten yönetmen, "**Çok yönetmen var aynı zamanda sinema yapan. Hâlâ yaşayanlar da var, büyük ustalar da var. Örneğin, kıyaslamak amacıyla söylemiyorum ama, Charlie Chaplin de kendi filmlerinin müziklerini kendisi besteliyordu.**" dedi.

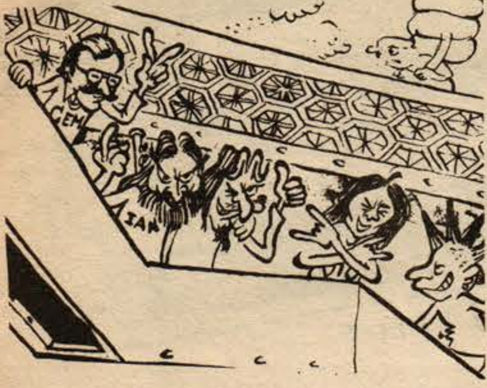

biraz sabredin sonunda göreceksiniz.

Köprüaltı'nda bir yaz aşkı

Bir öykü

Ahmet ÜMİT

Kıştı. Öğrenciler **Köprüaltı**'nı güneşsiz gökyüzünün solgun ışıklarına, Haliç'in kirli sularına bırakmışlardı. Birahaneler henüz açılmamıştı, açık olan kahvehanelerde ise nargilelerini fokurdatan birkaç ihtiyardan başka kimseler yoktu. Dışarıda bir ben vardım, bir de beyaz tüyleri kire batmış bir kedi. Yaz bitiminden bu yana ilk kez geliyorum **Köprüaltı**'na. Daha birkaç ay önce ne sık uğrar, ne çok severdim burayı. Hayır, şimdi nefret etmiyorum. Ama burası artık eskisi kadar çekici de gelmiyor bana.

Köprüaltı'na ilk geldiğimde büyük bir şaşkınlık duymuştum. Sonuna kadar açılmış uğultulu bir müzik kulaklarımı tırmalamış, tıklım tıklım dolu olan birahanelerdeki ve kahvehanelerdeki devinim bir arı kovanına düşmüşüm duygusu uyandırmıştı.

Bizim masada dört erkek bir kız beş kişiydik. Biz dört erkek aynı fakültedendik. Karşımda oturan kızı tanımıyordum. Tanıştık, ismi Ayşe (i)miş. Aramızda **Kant**'ın bilinemezciliği ile **Kafka**'nın yabancılaşması üzerine bir tartışma sürüyordu. Daha ilk bakışta, gerek **Kant**'ın, gerekse **Kafka**'nın yeterince okunmadığı anlaşılıyordu. Ben se **Kafka**'dan yalnızca **"Değişim"**'i okumuştum, piyasada bulunan felsefe kitaplarının anlattığı kadar da **Kant**'ı biliyordum. Ürkekliğimin yeterince yatıştığı bir anda söze girdim. Savlarımla doyurucu olmayan ama ses tonumla inandırıcılık taşıyan bir konuşma yaptığımı sanıyorum. Bir an herkes sustu. Ben

sözlerimle kazandığım bu ucuz utkuyu kutlamak için bir sigara yakarak, dumanını kıvançla içime çektim. Kirpiklerimin ucundan süzülen gri bulutçukların arasından karşımdaki kızın iri siyah gözleriyle karşılaştım. Bana bakıyordu. Gülümsedim. O bana gülümsemedi. Garip bir ısrarla uzun uzun baktı yüzüme. Hava kararınca kalktık **Köprüaltı**'ndan.

Bir hafta sonra yeniden gittim. **Köprüaltı** yine bildiğimiz gibiydi. Yine aynı uğultu, yine aynı devinim. Kalabalık bir masada Ayşe'yi gördüm, ama masasına uğramadım. O benim masama geldi. Maltepe paketimden bir sigara yakarak yanıma oturdu.

"Bir haftadır yoktun," dedi.

İri siyah gözlerindeki ısrar, sevinçli bir tedirginlik yaratarak derinleşiyordu yüreğimde.

—**"Yoktum"**, dedim.

Sonra sustuk. Sonra başkaları söze karıştılar. Sonra politik, sanatsal tartışmalar.. Havada uçuşan sözcükler, dört bir yana savrulan tezler. Sonra...

Her gün gelmeye başlamıştım **Köprüaltı**'na. Her gün Ayşe de oradaydı. İki kez akşamları evine bıraktım o'nu. Bir kez de birlikte sinemaya gittik. Tanıştığımızın üçüncü haftasında duygusal bir ilişki başladı aramızda. Kestane rengi düz saçlarının çevrelediği ince uzun yüzünde, nedenini bu gün bile anlayamadığım bir çekicilik vardı. Konuşkan bir insan değildi. Çalışmayı pek sevmezdi. Ama çok roman okurdu. O'nu anlamakta güçlük çekerdim. Bazen öyle içten, öyle sıcak davranırdı ki ölmüş annemin ılık nefesini duyar gibi olurdum. Bazense öyle ilgisizleşirdi ki, büyükleri tarafından azarlanan ama ne ile suçlandığını bilmeyen küçük bir çocuk gibi sessizce yürürdüm yanında.

Köprüaltı'nda güneş batarken, lacivert suların kırmızı toz zerrecikleriyle kaplanışını O'nunla birlikte izlemek ne güzeldi. O'nun buğulu gözlerinde kaybolup dünyayı unutmak nasıl mutlu kılardı beni. Ama duygusal bir ilişki için bunlar yeterli miydi? Bu çoşku sağnağı dindiğinde ne kalacaktı elimizde?

Fotoğraf: Kubilay Töntül

Gözlerimin aklarına tılsımlı bir yaz gecesi dolarken bunları düşünmüştüm. Ayşe'yi evine bırakmış, dönüyordum. yanaklarımda o'nun biçimli dudaklarının sıcaklığı henüz geçmemişti. Ben o'nu istiyordum, o'da beni. Ama gittikçe koyulaşan bir boşluk vardı aramızda. Bu gün **Köprüaltı**'nda o'nu beklerken anlamıştım bunu. Geç kalmıştı. Oysa hep zamanında gelirdi. Çevremdeki herkes kendi dünyasına dalıp gitmişti. Kimileri önemi yüz hatlarındaki sertlikten anlaşılan ateşli tartışmalar sürdürüyor, kimileri kafayı bulmuş, dalgın dalgın oturuyor. Kimileriyse elleriyle tempo tutarak uğultulu müziğin sözlü kısmına eşlik ediyorlardı. Birden o'nu gördüm, tahta merdivenlerden yeni inmişti. Fakültesinden bir çocukla beraber bana geliyordu. Bir şeylere gülüyorlardı. Yüzü tıpkı birlikte güldüğümüz anlardaki gibi mutluluktan kırılıyordu. Benim yanındaki şu çocuktan ne farkım var diye düşünmüştüm. Benimle yaptığı herşeyi o'nunla da paylaşabilirdi. Benim o'nun için, o'nun benim için önemi neredeydi? Yanıma geldiklerinde ikisine de soğuk davranmıştım. Çocuk yanımızdan ayrıldığında,

— **Kıskandın değil mi?"** diye sormuştu.

Sesinde gizli bir gururun titreşimlerini sezmiştim.

— **Kıskanmadım"**, dedim.

Doğruyu söylüyordum. Kaygılarım kıskanmaktan çok daha önemliydi. Sevgimizin yeşerebileceği bir toprak parçası yaratamamıştık. Yarının yaşadığımız bu günden farkı ne olacaktı? Hep yinelenen konuşmalar, hep aynı yüzler. Birbirimizin yalnızlığını çoğaltan iki yalnızdan başka neydi biz. O Akşam ilişkimizin bitebileceğini hissetmiştim. Ama bunu önlemek için hiçbir çaba gösteremedim. Buğulu bira bardaklarının eşliğinde büyük sorunları çözümlemeye öyle alışmıştım ki, kendi basit sorunlarımı çözme yeteneğim kaybolmuştu. Aynı boşluğu o'da duydu. Ve güneşin olgun bir sarıya büründüğü yaprakların solmaya yüz tuttuğu bir sonbahar günü beni bırakıp gitti. Yüzü delik deşik olmuş bir masa, kıpırtısız bir deniz ve terkedilmiş bir **Köprüaltı**'yla kalakaldım bir başıma. Her şey bir anda alt üst olmuştu. Dur durak vermeyen bir sızı tuzla buz olmuş bir güven duygusu, belirsiz bir gelecek...

Her şey geçiciydi. Kendime geldiğimi duyumsuyordum. Artık yaşadıklarım daha basit görünüyordu gözüme. Ama yine de korkuyordum. Ya bu yara yeniden depreşirse? Bu yoğunlukta bir acıyı yeniden yaşayamazdım. **Köprüaltı**'na

gitmemeliydim. Avukat bir amcamı vardı onun yanında çalışmaya başladım. Zayıf olan derslerime yüklendim. Bol bol sinemaya gittim. İki uzun roman okudum. Okulların açılışına hiç bu kadar sevinmemiştim. Bir kurtarıcı gibi sarıldım üniversitedeki yaşama. Her şey yeniden başlıyordu sanki. Yeni bir arkadaş gurubuna katıldım. Okulda bir tiyatro kolu kurduk. **Çehov**'un bir hikayesinden uyarlanan bir oyuna çalışıyoruz.

Hayır henüz yeni bir sevgilim yok. Eski yara kapanıp, izler yok olmadan yeni bir ilişki düşünmüyorum. Evet, ayrıldığımız günden beri o'nu görmedim. Karşılaşsak ne mi olur? Bilmiyorum. Ama üç ay önceki gibi olmayacağı kesin. Ne inanmıyormusunuz? Yapmayın, baksanıza ben artık **Köprüaltı**'na bile gelebiliyorum.

sözhakkı
GENÇLİK GAZETESİ

"Kantinden...Anfiden..."

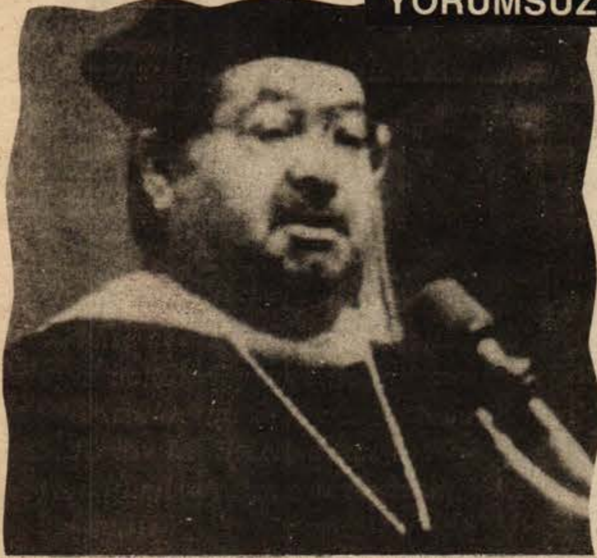
ESİNTİLER

Yurtsuz olanlara dev hizmet:

KES, YAPIŞTIR; SENİN DE YURDUN OLSUN

YORUMSUZ

Başbakan, Texas Teknik Üniversitesi'nde doktor olduktan sonra kürsüden Türkiye'yi anlattı.

Doktor Özal ve cüppesi

Kimse doktor olmak istemiyor

● GENÇLERİN eğilimi paralı mesleklere kaydı. Tıp eğitimine ilgi azalırken, mühendislik, elektronik gibi dallara ...artıyor

gençler için eski cazibesini yitirdiğini söyleyen Karahan, "Gençler ekonomik kaygılarla en çok para kazanabilecekleri meslek d... da okuma...

BU NE İLGİ AH?

İstanbul Tıp'ta biyokimya dersi sonunda, bir öğrenci dersin hocasına yaklaşır: "Hocam, ben anlattıklarınızı anlamadım. Birkaç sorum var, yanıtlayabilir misiniz?"

Hoca şu yanıtı verir: "Boşver evladım. Bu fakültede biyokimyadan kalan görülmüş mü?"

Küçük Hintli, yazdığı kitapla dünyayı şaşırttı

11 yaşında AIDS profesörü

MİNİK DÂHİ Balamurahli Ambati, ailesine son derece bağlı bir çocuk... Yakında tıp fakültesinde öğrenime başlayacak olan küçük dâhi, matematik profesörlerinin bile zorlandığı problemleri rahatlıkla çözüyor, hatalarını bile buluyor.

Hata bizde mi, sistemde mi?

DOĞRAMACI'YA AÇIK KÜPÜR

KİMİN UMUR'U

Hukuk Fakültesi öğretim üyelerinden Ziya Umur Bey, derse gelip de sınıfta kırk öğrencinin olduğunu görünce, başlar bağırmaya:

—Dağılın bakalım, çıkın dışarı!.. Bu kadar kalabalık sınıfta ders yapılır mı? Siz benimle dalga mı geçiyorsunuz? Çabuk sınıfı boşaltın!..

Derse girmek zorunda olan öğrenciler şaşkın şaşkın derslikten çıkarlar. Sınıfta yalnızca beş öğrenci kalır. Hocamız derin bir nefes alıp;

—Ohhh!.. Şimdi rahatça ders yapabiliriz, der.

O KADARCIK KUSUR KADIDA DA BULUNUR

Ders Ceza Özel Hukuku. Ayhan Önder Hoca dersi anlatmasını bitirince dersle ilgili bir soru sorar arkadaşlardan birine. Arkadaş soruyu kendinden emin bir şekilde yanıtlamaya çalışır. Ama verdiği yanıt yanlıştır. Ayhan Hoca

—Naaah!.. diye bağırır, örnek el kol hareketlerini de ihmal etmeden:

—Al babayı!. Öğrenciii... Bilemedin işte!..

MEKİK NEDİR?

MEKİK bir kulüptür. Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi öğrencilerinin kurduğu bir kulüp: "Metropolis Kentsel İnceleme Kulübü".

Kulübün bir de yayın organı var: PROMETEHEUS

Prometeus yayın hayatına, kantin duvarında, yapıştırıcı bantla ayrılmış bir köşede başladı. Boyu 1.5 metreye yakın olan Prometeus'a şöyle bir baktığımızda gözümüze Bedri Rahmi Eyüboğlu imzalı şu dizeler çarpıyor:

Çook kıyak adamdı babam,

"Değiştireceğim a oğlum şu kafayı" derdi.

"Ya yerine koyacak bir şey bulamazsam.."

İkinci olarak gözümüze çarpan şey ise, Prometeus'un yeşil alan kampanyası. Gazete her hafta okuyucularına kartondan yeşil alan veriyor. Parolası da, "Kes, yapıştır. Senin de yeşil alanın olsun."

TUVALET DUASI

Konya'da Kredi ve Yurtlar Kurumu'na bağlı Stad Kız Öğrenci Yurdu'nun 3. katında tuvalet kapısına asılan bir yazı öğrencilerin dikkatini çekti. 17 Aralık günü bulunan yazı aynen şöyleydi:

WC'DEN ÇIKARKEN OKUNACAK DUA

Bana eziyet veren şeyi benden gideren, bana yararlı olanı bende bırakan Allah'a hamdederim. Yücesin Rabbim. Mağrifetine sığınırım. Rabbimiz dönüş ancak sanadır."

İYİ İNSANIN CAHİLLERİ

Dönem başında öğrenciler Ceza Hukuku dersine girerler. Hocaları Kayıhan İçel aynı zamanda İstanbul Üniversitesi rektör yardımcısıdır. Bu ilk derste;

—Çocuklar ben iyi bir insanım. Öğrencilere kötü davranmam. Ben var ya ben... benim dersimde... benim gibisi... Nimet vallahi...

Anlatır da anlatır. Sonra bir ara aklına gelir.

—Beni tanımayanınız yok değil mi? Adımı biliyorsunuz dur?, diye sorup ta sınıftan çıt çıkmayınca;

—Sizin gibi cahillere ben ders veremem!.. der ve sınıfı terk eder.

VEFAT

Bir de ilan: Bizans'ın torunu, Osmanlı çocuğu İSTANBUL

Sinsice ilerleyen uzun bir planlama hastalığının pençesinden kurtarılamayıp vefat etmiştir. Merhumun aziz naaşı hemşehrilerinin taziye arzı için otoyolun kenarındaki katafalka yerleştirilmiştir.

Cenazeye çelenk göndermek isteyenlerin bunun yerine şiddetle tepki göstermeleri rica olunur.

DOSTLARI

METİN ÜSTÜNDAĞ'DAN

EŞANTİYON

LANGADANK

—madem
kızı seviyorsun
al götür biyerlere
açık açık konuş..
medeni cesaretin
yok mu

—medeni cesaretim
var da abi
medeni cesaretim
yok

Vay kitapsızlar!.. *TÜYAP Kitap Fuarı'na, zayıf girip şişman çıkan bir öğrenciden şüphelenilmesi üzerine yapılan araştırmalar sonucu yasadışı TGKÇB-KF (Talebeye Gerekli Kitapları Çalma Birliği/Kitap Fuarı) eylem grubu çökertildi. Çok sayıda kitap, çanta, mont ve torbalarıyla birlikte ele geçen eylemciler çıkarıldıkları mahkemede, "Okuma aşkımız engellenemez", "Kahrolsun pahalılık, yaşasın kitap", "Öğrencilik onuru pahalılığı yenecek" şeklinde slogan attılar.*

KENAN HOCA - Tan Cemal GENÇ

